

GERÇEĞE DOĞRU

zafer

BİLİM-ARAŞTIRMA * KÜLTÜR-SANAT DERGİSİ

574. SAYI Ekim
2024

FİYAT:
60 TL

KELİMELERİN OLMADIĞI
BİR DÜNYAYA DOĞRU

TEVEKKÜL VE TEMBELLİK
ARASINDAKİ İNCE SINIR

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE
YAPAY ZEKA

DEVASA
YUMURTALAR

MORAVEC
PARADOKSU

GERÇEĞİN
PEŞİNDE

HZ. İSA'NIN AYAK SESLERİ

ARKADAŞ®

Çocuklarınız için en iyi arkadaş

Abone olmak için:

İletişim Bilgileri

abone@zafdergisi.com

0 549 505 60 01 - 02 - 03

www.arkadasdergisi.com

Sizlerle Ekim 2024

Merhaba değerli dostlarımız,

Yine yoğun gündemlerin olduğu, üzüldüğümüz, sarsıldığımız günlerdeyiz. Bir insanın, hele de masum bir insanın ve bir çocuğun öldürülmesindeki caniliği tarif etmeye kelimeler yetmez. Gazze’de, Filistin’de, Doğu Türkistan, Arakan ve daha dünyanın pek çok yerinde masumlar katledilmeye devam ediyor. İnsanın tahammül haddini aşan olaylar bunlar. Dünyanın idaresinde söz sahibi olanlar ise yangına körükle gidiyor.

Şu an yeryüzünde yaşanan ne kadar kötülük, zulüm, katliam, soykırım varsa, hatta hastalıklara, salgınlara varana dek tüm bunlardan en başta batı medeniyeti, batının hakikatsiz felsefesi, batının ırkçı kültürü ve diğer çağdaş anlayışlar sorumludur.

Aliya İzzetbegoviç’in tarifıyla “Bunu hiç unutmaya evlat: Batı hiçbir zaman medeni olmamıştır. Bugünkü müreffeh görüntüsü, devam eden sömürgeciliği, döktüğü kan, akıttığı gözyaşı ve çektiği acılar üzerine kuruludur.” Evet biliyorduk ve son yıllarda yaşananlar batının maskesini düşürdü ve ne kadar vahşetle dolu olduklarını herkes gördü...

Bir olay yaşandığında, onu yapanın kim olduğuna, nasıl bir karaktere sahip olduğuna, nelerin, hangi bilgilerin etkisinde olduğuna bakılır, bakılmalıdır... Böyle yapıldığında bu zamanda yaşayan, medyasıyla, eğitimiyle, değerleriyle batı kültürünün etkisinde olan insanların yaptıklarının sorumlusu da bellidir.

Durum bu iken, bazı İslam düşmanları ve bu vatanda fitne çıkarma peşinde koşanlar, bu olayı fırsat bilerek İslam’dan ve öz değerlerimizden hesap sormaya kalktılar ve hep böyle yapıyorlar...

Bunlara kocaman bir dur demek lazım. Burada hesap sorma makamında olan İslam’dır ve öz değerlerimizdir. Madem onları hayatın her katmanından uzaklaştırmak için bir asırdır çaba sarf edildi ve ediliyor, öz

değerlerimiz toplum hayatından silinmeye çalışılıyor; bunların yerine de seküler, modern batı kültürü ikame ediliyor, hesabı siz verin: Bu insanları ne hale getirdiniz, anne baba akrabayı nasıl katillere çevirdiniz, ne yaptınız da hiç kimse birbirine güvenemez oldu, ne yaptınız da insanları birbirinin kurdu yaptınız, bu insanlar en ufak bir olayı kavgaya çevirip cinayet işleyecek hale nasıl geldi?.. Oysa insanlara mutluluk vaad etmişsiniz, insan haklarını dilinizden düşürmemişsiniz, insanları özgür, eşit ve birbirine saygılı medeni bireyler yapacaktınız... Söyledikleriniz hep yalandı...

İşte bunların hesabını sizden soruyoruz.

Masum kız çocuklarını diri diri gömülmeğe kurtaran İslamiyet sizden hesap soruyor. Yaşandığında bütün kötü ahlaki toplumdaki temizleyip güzel ahlaki yerleştiren, insanları karıncaya basmaz hale getiren İslamiyet sizden hesap soruyor.

Artık batı medeniyeti ve batıcılar sussun. Dünyanın son 3-4 yüzyılına kana ve gözyaşına buladılar, artık yeter. Batı medeniyeti yıkılmıştır, kendini bitirmiştir. Gözlerinin önünde cereyan eden soykırıma dur bile diyebilecek adamlar yetiştirememiştir. Dur diyenler de batı değerleriyle değil, vicdanlarının saikiyle tepki gösterenlerdir. İçimizdeki batıcılara gelince; onlar da her acıyı, her olumsuz durumu menfaatlerine alet edecek kadar insanlıktan uzaklaşarak, batının kötü bir taklidi olduklarını ve bu topluma hiçbir faydalarının olmadığını kanıtlamışlardır.

Her iki dünyanın kurtuluşu Allah ve Resulüne tabi olmaktadır. Son sözümüz, Necip Fazıl’ın Destan şiiirinin ilk satırları olsun: “Durun kalabalıklar, bu cadde çıkmaz sokak! / Haykırsam, kollarımı makas gibi açarak...”

...
Gayret, çalışmak, sefer bizim; zafer Allah’ın...❖

— Editör

içindekiler

- 8 Kuru Bir Saptan Lezzetli Meyvelere Gizemli Yolculuk
PROF. DR. FATİH SATIL
- 10 Geçmişten Günümüze Yapay Zeka
SEZER FİLİZ
- 12 Moravec Paradoksu
PROF. DR. SEFA SAYGILI
- 14 Kelimelerin Olmadığı Bir Dünyaya Doğru
İBRAHİM KÖROĞLU
- 16 "Beden Bir Şey Olmaz, Boş Ver Sen Beni..."
EZGİ AKGÜL
- 17 Tevekkül Paradoksu
DR. BATALALP BATMANOĞLU
- 18 Devasa Yumurtalar
PROF. DR. Ş. HAKAN ATALGIN
- 20 Hz. İsa'nın Ayak Sesleri
YUSUF YALÇIN
- 24 Her Hale Şükür / Bir Hatıra
ABDÜLKADİR ŞEN
- 26 Gerçeğin Peşinde / Bir Hidayet Öyküsü
Abdul Wahid Bruce Paterson
AYTEN YADİĞAR
- 28 Tevekkül ve Tembellik Arasındaki İnce Sınır
ÖMER GÜNDOĞDU
- 30 "Öldükten Sonra Çiçeği Kim Ne Yapsın?"
SELİM GÜNDÜZALP
- 32 Dokuz
GAMZE KOÇ
- 33 Ümit Kesme Allah'tan / Şiir
NUREDDİN PALA
- 34 Sünnet-i Seniyyeye İttibanın Beden ve Ruh Sağlığımız Üzerindeki Etkileri
MEFRA BİLGE DÖNMEZ
- 39 Mısraların Anlam Yüklü Dünyası
MEHMET KERİMOĞLU
- 40 "Pişmanlık Tövbedir"
ÖMER SEVİNÇGÜL
- 41 Alâka
PROF. DR. ALAADDİN BAŞAR
- 42 Koku / Hayalin İçinden Öyküler
HÜSEYİN BURAK UÇAR
- 45 Sonbaharı Karşılarken
AYŞE ŞAN
- 46 Perdeler ve Putlar / Tefekkürname
MEHMET SİNAN
- 47 Tahta At / Hayat Öyküsü
HAZIRLAYAN: AYŞE ZEHRA
- 48 Fil Suresi'ndeki Harika Tasvir / Kur'an Allah'ın Mucize Kelamıdır
PROF. DR. NİYAZİ BEKİ
- 52 Su Depolayan Çöl Böceği
ELİF E. BAYRAKTAR
- 54 Safiyyullah
TUNAHAN EREN ARSLAN
- 56 "Hocam hayattan neden lezzet alamıyorum, huzursuzum, hiçbir şeyin tadını alamıyorum. Bir işe yaramadığımı hissediyorum."
**FEYZULLAH AKDAĞ
PSİKOLOJİK DANIŞMAN**
- 59 Karikatür / Hal Dili
OSMAN SUROĞLU

Önce kendimizi tanımalıyız.
Maziden koparılmışız. Cami
avlusunda bulunmuş bir çocuk
şuursuzluğu içinde çırpınıyoruz.
Nasıl bir tarihin çocuklarıyız?
Ne soran var, ne bilen...

— Cemil Meriç

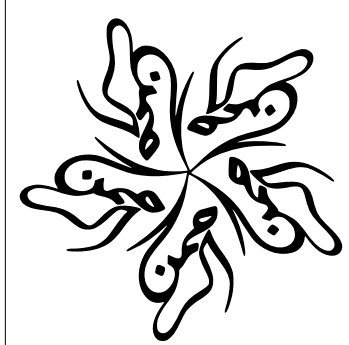
Eğer önemliyse, bir yolunu bulacaksın.
Değilse, bir bahane bulacaksın.

— Ryan Blair

“Kuşların yaşamına yakından bakarsak
şunu farkederiz: tamamen özgür
bırakıldıklarında yuvalarından çok fazla
uzaklaşmazlar.

İnsanlar için de böyledir. Özgürüz diye
illa kaçıp gitmeyiz. Yuvada her şey
yolundaysa hep oraya geri döneriz.
Birini alıkoymanın ya da korumanın
en iyi yolu kuşkusuz kendi kendine
geri dönsün diye yuvayı hep sıcak
tutmaktır.”

(Philippe J. Dubois, Kuşların Felsefesi)

Er-Rahmân

*Allah size yardım ederse artık sizi
yenecek hiçbir kimse yoktur; eğer sizi
yardımsız bırakırsa O'ndan sonra size
kim yardım edebilir? Müminler yalnız
Allah'a güvensinler.*

(Âl-i İmran; 3/160)

*Bazı insanlar iyiliğin anahtarı,
kötülüğün kilididir. Bazıları da
kötülüğün anahtarı, iyiliğin kilididir.
Allah'ın, iyiliğin anahtarı eylediği
kimselere ne mutlu! Allah'ın, kötülüğün
anahtarı eylediği kimselere de ne
yazık!*

(Hadis-i Şerif, İbn Mâce; Sünnet; 19)

Herkes neyi düzeltereğini, neyin düzeltilme-
si gerektiğini biliyor.
Ama bu düzelecekler, düzeltilecekler ara-
sında kendisi yok.

— İsmet Özel

Yaşam mutlu olmak ve hep kazanmak için
değil, var olmak ve bir ruh geliştirmek için
insana tanınmış bir süreden başka bir şey
değildir.

— Andrey Tarkovski

Tevazu bizi dünyaya açar. Tevazu kendi
değerimizi azaltmak değil, başka insan-
lara değer vermektir. Pek çok insan
bunu karıştırıyor: Aşırı bir mahviyetkârlık,
kendi nefsimizi başkalarının önüne pas-
pas etmek değildir tevazu. İnsanın kendi
benliğini yerli yerine koymasındır. Allah
karşısında insanın kendi biricik acziyet
ve faniliğini idrak etmesi. Bütün varlıkta,
her şeyde sadece O'na şahitlik etmesi ve
hayrı sadece ondan bilmesi. Benlik dava-
sı gütmemek. Kâinatı saran o eşsiz ilâhi
fisiltıyı duymak ve benliğini geri çekmek.
Sessiz bir erdem değildir sadece, bir idrak
biçimidir tevazu: ‘Sen’i duymak için ‘ben’ i
susturmak.

— Kemal Sayar

Aka aka bulur sular deresin,
Kara gün kalmaz, sen bunu bilersin...

— Mengüşî

Sevgide aşırıya kaçmak, sevdiğimiz
insanın ne halde olduğunu görmemizi
engeller. Uçurumdan düşüyordur, uçuyor
sanırsınız.

— İbrahim Tenekeci

Batı, eski putları, binlerce defa süsleyip
süsleyip karşımıza çıkardı. Ben Harem'den
vazgeçmedim. Onun temeli sarsılmaz.

— Muhammed İkbâl

Olgun bir kimse, bir insanın tek başına
ayakta durmasına, kendi olmasına, özüne
sahip olmasına yardım etmenin hakikatte,
bir insanın diğerine yapabileceği en büyük
ve tek iyilik olduğunu anlamıştır.

— Soren Kierkegaard

Bitkinin güzelliği, tohumun iyiliğinden.
İnsanın güzelliği ise kalbinden gelir.

— Hz. Mevlana (ks)

Kuru Bir Saptan Lezzetli Meyvelere

Gizemli Yolculuk

PROF. DR. FATİH SATIL

Meyveler, adeta vagonlarla mevsim mevsim erzak hazineleriyle doldurularak, gayb âlemlerinden varlık âlemine gönderiliyorlar. Peki ama hiç düşündük mü ince bir sapla bizlere sunulan bu meyveler, dalların ucunda ihtiyacımıza ve ağız tadımıza uygun bir şekilde nasıl pişiriliyor?

Fotosentez adı verilen ilahî kanunla yaprak mutfağında ve güneş fırınında pişirilen şekerli, proteinli ve yağlı yemekler bitkilerin damarlarında taşınarak meyveye dönüşürülecek dokulara servis edilir. Bu müthiş dönüşüm nasıl gerçekleşiyor?

Gelin birlikte izleyelim bu mucizevi hadiseyi.

Dallar ve Saplar, Ancak Rahmetin Birer Çeşmesi ve Nimetin Birer Borusudurlar

Gövde ve dallardan suyla birlikte taşınan organik ve inorganik maddeler saplar aracılığıyla meyve taslağının içine ulaştırılırlar. Sapa kadar

özel paketler halinde taşınan bu maddeler meyveye girdikten sonra oldukça karmaşık bir dizi biyokimyasal reaksiyon zincirinden geçirilerek mucizevi bir şekilde o meyveye has bir tat ve kokuya dönüştürülür. Meyveyi taşıyan saptan bile o tat ve koku yokken bir milim ötesinde meyve içinde sihirli bir el değmişçesine müthiş değişim gerçekleşiyor.

Meyvenin yenilebilir hale gelmesini sağlayan olgunlaşma süreci, meyve maksimum büyüklüğüne ulaştıktan ve fizyolojik olarak olgunlaştıktan sonra başlar.

Olgunlaşma, meyvenin aromasında, renginde ve sertliğinde çok hızlı değişimlere

neden olan genlerin ve çeşitli kimyasal mekanizmaların koordineli bir şekilde çalıştırılmasının sonucudur. Olgunlaşma sürecinde sınırsız rahmet sahibi yüce Yaratıcının emir ve iradesi dahilinde meyvenin dokusunda, kokusunda, tadında ve yapısındaki şeker miktarında değişimler meydana gelir. Bu süreçte meyveyi oluşturan hücrelerin duvarları parçalanır, nişasta olarak depolanan karbonhidratlar daha basit ve suda çözünebilen şeker türlerine (örneğin fruktoz) dönüştürülür.

Genel olarak olgun bir meyvede; %80-85 su, %0,2-1,0 azotlu maddeler, %0,1-0,3 yağ, %3-18 karbonhidrat ve %0,3-0,8 mineral maddeler bulunmaktadır. Bunlara ilave olarak ve meyve çeşidine bağlı olarak çeşitli vitaminler eklenir.

Çamur Yeyip, Meyvelerine Süt ve Bal Veren Ağaçlar!

Bugün insanoğlu bir meyve suyunun üretimi için, içinde birçok makinelerin bulunduğu dev fabrikalar inşa ediyor. Ama Rahmet hazinesinden çıkan doğal meyve suları, gıdası bulanık bir çamur olan ağacın incecik dallarından meyvelere gönderiliyor. Risale-i Nur'da bu hayret verici konu şöyle farklı bir bakış açısıyla görülmektedir: "Bak, başında çok süt konserveleri taşıyan Hindistan cevizi ve incir gibi meyvedar ağaçlar, rahmet hazinesinden lisan-ı hal ile (hal diliyle) süt gibi en güzel bir gıdayı ister, alır, meyvelerine yedirir; kendi bir çamur yer. Hem nar ağacı sâfi bir şarabı (içeceği), hazine-i rahmetten (rahmet hazinesinden) alıp meyvesine yedirir; kendisi çamurlu ve bulanık bir suya kanaat eder."

İbrahim Sayar bu konuyu "Her Şey O'ndan" şiirinde ne güzel dillendirmiş:

"Dil ne bilir şekerî, şerbeti
Aldığın lezzeti baldan mı sandın
Ne arı ne de ağaç verir nimeti
Elmayı, narı daldan mı sandın."

Meyveleri Ağaçlar Değil de İnsanlar Üretseydi!

Yeryüzü mağazasından yiyecek ve içeceklerimizi ve diğer ihtiyaçlarımızı ücret vermeden temin ediyoruz. Parasız aldığımız bu ihtiyaçlarımızı İlahî hazineden almayı her birini insanlara yaptırarak olsaydı ya da birilerinden alacak olsaydı acaba bir meyveyi ne kadar zamanda elde edip, ne kadar masraf yapardık? Çünkü o bir tek meyvenin yetişmesi için bütün ekosistemin tüm bileşenleriyle var olması gerekiyor. O meyvenin Güneşle, ayyla, yer küre ile yani tüm evrenle irtibatı vardır. O nedenle az bir zamanda ve az bir masrafla meydana gelmesi imkân haricidir. İşte her bir meyvedeki zînet, intizam, sanat, rayiha, tat ve koku gibi latif şeyler o meyvenin Yaratıcısının sonsuz ilim, kudret, merhamet ve sanat sahibi olduğunu bizlere gösterir.

Evet bir incir çekirdeğinden koca bir incir ağacını ve ince bir sap ile koca bir kavunu bağlayıp çıkararak kudrete hiçbir şey ağır gelmez. O isterse meyveyi dalın ucunda da yaratır, ağacın bedeninde de. Odundan meyve çıkarmak ancak O'nun kudretine hastır.

Netice itibarıyla nimetin verilışı nimetten daha tatlıdır. Bize bu kadar ikramlarda bulunan bu Kerîm Zât'ın bizlerden bu nimetlere bedel istediği ise sadece şu üç şeydir: Zikir, fikir ve şükür.❖

Geçmişten Günümüze Yapay Zeka

SEZER FİLİZ

Yapay zeka (YZ), son yıllarda bilim dünyasında olduğu kadar günlük yaşamda da sıkça karşımıza çıkan bir kavram haline geldi. Teknoloji ile iç içe geçmiş olan modern dünyada, YZ sayesinde hem iş dünyasında hem de sosyal hayatta önemli yenilikler yaşıyoruz. Peki, yapay zeka nedir ve geçmişten günümüze nasıl bir gelişim geçirmiştir? Bu soruları cevaplamak, YZ'nin temelini ve gelişim süreçlerini keşfetmemizi, bu teknolojinin gelecekteki potansiyelini daha iyi anlamamızı sağlayacaktır.

YAPAY ZEKA NEDİR?

Farklı yaklaşımlar olsa da yapay zeka, insan zekasını taklit eden bilgisayar sistemleri ve yazılımlar olarak tanımlanabilir. YZ, veri işleyerek, öğrenerek ve belirli görevleri yerine getirerek, insanın düşünce kabiliyetlerini makinelere taşımayı amaçlar. En basit

tanımıyla, YZ bir makinenin insan gibi “düşünmesi”, karar alması veya problem çözme özelliğine sahip olması anlamına gelir. Yapay zeka uygulamaları, tıptan otomotive, tarımdan finans sektörüne kadar geniş bir yelpazede kullanılmakta ve bu alanlarda fark meydana getirmektedir.

YZ'nin temel bileşenleri arasında makine öğrenimi (machine learning), derin öğrenme (deep learning), doğal dil işleme (NLP: natural language processing, ChatGPT örneği) ve robotik gibi alt dallar yer alır. Bu bileşenler, yapay zekanın kabiliyetlerini genişletmekte ve insan gibi düşünme kapasitesine daha yakın sonuçlar elde edilmesini sağlamaktadır. Özellikle son yıllarda, derin öğrenme algoritmalarının gelişimi ve büyük veri analizlerinin kolaylaşması, yapay zekanın hızla ilerlemesine katkıda bulunmuştur.

YAPAY ZEKANIN KÖKLERİ: İLK ADIMLAR

Yapay zekanın tarihsel kökleri, yapay zekanın temelini oluşturan algoritmayı ilk geliştiren kişi olarak kabul edilen El-Harezmi'ye kadar uzanır. El-Harezmi'nin, özellikle **cebiri** ve **aritmetik** alanlarında önemli çalışmalar yaptığı, modern matematik ve bilgisayar biliminin temellerini attığı ifade edilir. Yapay zekanın öncülerinden biri olan İngiliz matematikçi Alan Turing, 1950'de yayımladığı makalesinde “Turing Testi” ile bir makinenin düşünebildiğini nasıl anlayabileceğimizi sormuştur. Turing Testi, bir insanın bir bilgisayar programıyla yaptığı yazılı konuşmada, karşısındakinin insan mı makine mi olduğunu ayırt edememesi üzerine kurgulanmış bir testtir. Bu test, yapay zekanın kavramsal temellerini atmış ve YZ araştırmalarının önünü açmıştır.

Yapay zeka teriminin ilk defa 1956'da, Dartmouth Koleji'nde yapılan bir çalıştayda kullanılması, yapay zekanın resmi olarak doğuşu kabul edilen bir dönüm noktasıdır. Bu dönemde yapay zeka çalışmaları, özellikle matematiksel mantık, simülasyonlar ve sembolik hesaplama üzerine yoğunlaşmıştır.

20. YÜZYILDA YAPAY ZEKA ARAŞTIRMALARININ YÜKSELİŞİ

1960'lı ve 1970'li yıllar, yapay zeka araştırmalarının altın çağı olarak kabul edilir. Bilgisayarların hesaplama kapasitelerinin artmasıyla, yapay zeka üzerinde yapılan deneysel çalışmalar hız kazanmıştır. O dönemde araştırmacılar, YZ ile satranç oynayan bilgisayarlar ve mantık problemlerini çözebilen programlar geliştirmişlerdir. Özellikle 1970'lerde Stanford Üniversitesi'nde geliştirilen “Expert Systems” (Uzman Sistem-

ler), belirli alanlarda uzmanların bilgilerini kullanarak karar verebilen ilk yapay zeka uygulamaları arasında yer almıştır.

Ancak bu dönemin ortasında, yapay zeka araştırmaları beklenen sonuçları vermediği için ciddi bir duraklama dönemine girmiştir. Yeterli işlem gücü ve veri eksikliği, yapay zekanın gerçek dünyada uygulanabilirliğini sınırlamıştır. Bu döneme, “yapay zeka kışı” adı verilmiş ve araştırma fonları azalmıştır.

Yapay zekanın uygulama alanlarından biri oyun oynayan bilgisayarlardır. IBM'in Deep Blue bilgisayarı üzerinde geliştirilen program, 1997 yılında dünya satranç şampiyonu Garry Kasparov'u satrançta yenen ilk program oldu.

21. YÜZYILDA YAPAY ZEKA: BÜYÜK VERİ VE DERİN ÖĞRENME

21. yüzyılın başlarından itibaren yapay zeka tekrar yükselişe geçmiş ve özellikle büyük veri (big data) ile derin öğrenme teknolojilerinin gelişimi sayesinde inanılmaz bir ivme kazanmıştır. Bu dönemde, makineler insanlardan öğrenmeye başlamış, büyük veri setlerinden anlamlı sonuçlar çıkarabilmişlerdir.

Derin öğrenme, özellikle sinir ağları kullanarak makinelerin çok büyük veri setlerinden öğrenmesini sağlar. Bu teknoloji, görüntü tanıma, doğal dil işleme ve otonom sistemler gibi birçok alanda kullanılmaktadır. Derin öğrenme algoritmaları sayesinde, yapay zeka günlük hayatta karşılaştığımız pek çok teknolojiyi mümkün kılar: Akıllı asistanlar (Siri, Alexa), sürücüsüz arabalar ve sosyal medya platformlarındaki öneri sistemleri yapay zekanın bize sunduğu başlıca yeniliklerdir.

GÜNÜMÜZ VE GELECEK PERSPEKTİFLERİ

Bugün, yapay zeka hemen her sektörde köklü değişimlere yol açmakta ve bu alandaki araştırmalar hızla devam etmektedir.

Sağlık sektöründe YZ, kanser teşhisi ve kişiselleştirilmiş tedavilerde kullanılırken, finans sektöründe risk analizi ve algoritmik ticaret ile işlem süreçlerini hızlandırmaktadır. Eğitimde ise yapay zeka destekli öğrenme platformları, öğrencilere kişiselleştirilmiş eğitim sunmakta ve öğretmenlerin iş yükünü hafifletmektedir.

Gelecekte ise yapay zekanın insan hayatındaki rolü daha da büyüyecek gibi görünmektedir. Yapay zeka ile ilgili teoriler, makinelerin insan zekasını aşarak kendi kendine kararlar alabileceği bir dönemin yaklaştığını öne sürmektedir. Bu durum, hem büyük fırsatlar hem de etik ve güvenlik konusunda büyük zorluklar getirebilir. Diğer tarafta insanın kapasitesinin sınırlarının her geçen gün arttığı görülmektedir. 1950'lerdeki heyecanın çok uzun sürmesinin bir nedeni de insanın kabiliyetlerinin sınırlarının tam bilinmemesiydi.

SONUÇ

Yapay zeka, insanlık tarihinde önemli bir dönüm noktası olarak karşımıza çıkmaktadır. Geçmişten günümüze yaşanan teknolojik gelişmeler, yapay zekayı bilim kurgu dünyasından gerçek dünyaya taşıdı. Ancak bu sürecin nereye evrileceği ve insanlığın yapay zekayı nasıl yöneteceği, geleceğin en büyük sorularından biri olmaya devam ediyor.❖

Moravec Paradoksu

PROF. DR. SEFA SAYGILI

Hans Moravec tarafından ortaya atılan Moravec paradoksu; bilgisayarların matematik ve mantık gibi insanlara zor gelen şeyleri yapmayı öğrenmesi kolayken; yürüme ve görüntü tanıma gibi, bahçıvanlık gibi insanların kolay bulduğu soyut şeyleri yapmayı öğrenmesi zor anlamına gelmektedir.

Moravec 1988'de şöyle yazmıştı: *"Bilgisayarların zekâ testlerinde veya dama oynarken yetişkin seviyesinde performans göstermesini sağlamak nispeten kolaydır; ancak algılama ve hareket kabiliyeti söz konusu olduğunda onlara bir yaşındaki bir çocuğun becerilerini kazandırmak zor veya imkânsızdır."*

Benzer şekilde, Martin Minsky tersine mühendislik için en zor insan becerilerinin bilinçli farkındalık seviyesinin altında olanlar olduğunu vurguladı. *"Genel olarak, zihnimizin en iyi yaptığı şeyin en az farkındayız"* diye yazdı ve *"kusursuz çalışan karmaşık süreçlerden çok, iyi çalışmayan basit süreçlerin daha fazla farkındayız"* diye ekledi. Benzer şekilde, Steven Pinker 1994'te *"Otuz beş yıllık Yapay Zekâ araştırmasının ana dersi, zor problemlerin kolay ve kolay problemlerin zor olduğudur"* diye yazdı.

...

Moravec; *"Mind Children: The Future of Robot and Human Intelligence (Zihin Çocukları: Robot ve İnsan Zekâsının Geleceği)"* kitabında, bizim kolay bulduğumuz doğal yaşamımızı sürdürmemizi sağlayan bilgilerimizin, insanlık tarihi boyunca süren bir deneyim sonucunda beynimize yerleşmiş olduğunu savunuyor. Bu nedenle günlük yaşamsal davranışlarımız bize kolay gelirken, bir makine yapmak ya da matematik öğrenmek zor geliyor. Çünkü bunlar, yaratılıştan programlanmış beynimiz için çok yeni sayılabilecek bilgiler.

Bu paradoksun nedenleri ise bilgisayarların işlem gücü, duysal bilgi işleme, beynin biyolojik yapısı, veri eksikliği ve algoritmaların yetersizliği. Şimdi bunları detaylı bir şekilde açıklayalım:

- Bilgisayarlar, soyut ve sembolik bilgileri işlemekte başarılıdır. Bu da matematik ve mantık gibi alanlarda yetenekli olmalarını sağlar.

- Yürüme ve görüntü tanıma gibi gö-

revler, karmaşık ve sürekli değişen duysal girdileri işlemeyi gerektirir. Bilgisayarlar bu tür girdileri insanlarla aynı şekilde işlemekte zorlanmaktadır. Bunlara ek olarak, yapay zekânın gelişmesi için, bilgisayarların duysal bilgi işleme yeteneğinin geliştirilmesi gerekmektedir.

- Yapay zekâ sistemleri, insan beyninin sahip olduğu kadar veriye sahip olmadığı için karmaşık zihinsel faaliyetleri ve paralel işleme yeteneğini öğrenmeleri ve taklit etmeleri zordur. Örneğin, insan beyni aynı anda birçok işlemi yapabilmektedir.

- Yapay zekâ algoritmaları, insan beyninin öğrenme ve problem çözme yeteneğini tam olarak taklit edebilecek kadar gelişmiş değil.

- Beynin alt seviyelerinde gerçekleşen basit bedensel görevler, sezgisel ve otomatiktir. Bilinçli düşünme yoluyla çözülen karmaşık, soyut problemler ise beynin üst seviyelerinde gerçekleşir. Bu yüzden sezgisel görevleri makineler yapmakta zorlanırken, matematik ve mantık gibi alanlarda başarılıdır.

...

Bu paradoksu örneklendirerek açıklayacak olursak, bir robot satrançta dünya şampiyonunu yenebilir, ancak merdivenlerden düşmeden yürüyemez. Ayrıca, bir robot karmaşık matematiksel problemleri çözebilir, ancak bir insan yüzünü kalabalık bir ortamda tanıyamaz.

Veya ortalama 4 yaşındaki bir çocuğun hiç zorlanmadan gerçekleştirebildiği eylemler (bir yüzü tanıma, sesleri tanıma, odayı boydan boya yürüyerek geçme...) aslında yapay zekâ için en karmaşık mühendislik problemleri demektir.

İnsanoğlu mükemmel bir varlıktır ve insan beyni tüm bedenimizle bütünleşmiş durumdadır. Sayısız fonksiyonları problem olmadan ve farkına varmadan yerine getiririz. Üstelik bunları çok düşük enerji harcararak yaparız. Bu da sonsuz kudret sahibi bir Yaratıcının eseri olduğumuzu gösterir.❖

Kelimelerin Olmadığı Bir Dünyaya Doğru

İBRAHİM KÖROĞLU

Gelecekte geçen bir bilim kurgu öyküsünde; babaannesi, eski eşyaların arasında bulunduğu bir kitabı hikayemizin kahramanı olan küçük kıza verir. Nerede ise 100 yıllık, kâğıttan bir masal kitabıdır bu. Küçük kız, daha önce böyle bir kitap görmediği için çok şaşırır ve hemen babasına giderek kendisine okumasını ister. Fakat babası da bu tür bir kitabı ilk kez, gençliğinde gittiği “Savaşın Önce Müzesi”nde görmüştür. Savaş, öyle yıkıcı olmuştur ki, insanoğlu diğer duyularının önemli bir kısmını, işitme duyusunun ise tamamını kaybettiği için üstlerinde taşıdıkları ‘led’ tabletlere, kısaltılmış kelimeler yazarak iletişim kurmak zorunda kalmışlardır. Babası da bu kitaptaki kelimelere yabancılaştığı için okumakta zorluk çeker.

Yıllar önce bu hikayeyi okuduğumda bir an, beş duyumun da yerinde olmasına gayri ihtiyari sevinmiştim. Kitabı görebilmenin, dokunabilmenin, okuyabilmenin hatta kâğıdın kokusunu duyabilmenin ne kadar önemli olduğunu düşündüm.

Çok da fazla “uzak ihtimal” olmamakla

birlikte, şükür ki günümüzde henüz öyle bir savaş yaşanmamasına rağmen, teknolojik gelişmelerin ve hırs, haz, hız üçlemesi ile derinleşen tüketim çılgınlığının duyularımızda ve duygularımızda hissedilir derecede bir azalmaya yol açtığını söyleyebiliriz. Pandemi sürecinde, koku ve tat alma duyularını kaybetmek, “covid 19 belirtisi” olarak gündeme gelmişti. Bu durum duyularımızla ilgili duyarlılığımızı daha da artırdı.

Duyular ile iletişim arasında önemli bir bağ vardır. Sağlıklı bir iletişim için de, konuşma ve yazı dilinde kullanılan kelimelerin ve kelime sayısının büyük önemi var. “TDK”ya göre 600.000 kelime hazinesine sahip Türkçemizi, günlük konuşma dilinde 400 kelime ile konuştuğumuzu belirten uzmanlar, İngilizler için bu sayının 2.000 kelime olduğunu ve Türkçe için tehlike çanlarının çaldığını belirtiyorlar.

Özellikle gençlerimizde durum daha da vahim çünkü onların günlük konuşmada kullandığı kelime sayısı 200’ü bulmuyor. Örneğin, Peyami Safa’nın kitaplarını 6.000

kelime ile yazdığını düşünürsek, gençlerin iyi kitaplar okumadığı da ortaya çıkıyor. Eğitim sistemimizin de uzun süre, yazmak, okumak ve düşünmek üzerine değil de testlerde kutucuk işaretleme üzerine kurgulanması, bu sonuçlarda önemli bir paya sahip.

Türkçeyi öğrenmeden yabancı dile yoğunlaşmak da diğer bir sebep olarak öne çıkıyor.

Sosyal medya ve plaza dili bu şekilde devam ederse ortada Türkçe diye bir dil kalmayabilir.

Yazımızın başında yer verdiğimiz hikâyeye, uzak bir gelecekte geçiyordu ve çok kısaltılmış kelimelerle iletişim, kısıtlı bir şekilde yapılabiliyordu. Kısaltma konusu, bugünden başlamış durumda.

İşe kelimelerden sesli harfleri kaldırmakla başladık. Sosyal medyada “S.a.” ve “A.s.” başta olmak üzere, hepimizin çok kullandığı kısaltmalar ve emojiler yaygınlaştı. Bunun yanında özellikle 8-18 yaş aralığındaki ergenlerin kendi arasında kullandıkları bir dil gelişti.

Birkaç örnek verelim:

Eyw: Eyvallah

pp: profil resmi

Napı10: Ne yapıyorsun

KİB: Kendine iyi bak

K.b.: Kusura bakma

Aeo: Allaha Emanet Ol

X:Sır vermem

Popi: Popüler

Bro: Abi, kardeş, birader

İmla kurallarını hiçe sayan bu ve bunun gibi kısaltmalar ve emojiler yaygınlaşınca, uzun paragrafları okumak ve kavramakta sorun yaşamaya başladık. Düzgün metinler yazmak, imla kurallarına uygun ve kelime hazinesi geniş, edebi değeri olan yazıları okumak ve anlamak zorlaştı.

“17 Temmuz Dünya Emoji Günü” olarak kabul edildi.

Tamamı emojilerle bir kitap yazıldığını da belirtelim. Sayıları 3.000’i aşan emojilerin yazı diline hakimiyeti arttıkça konuşma

dilimizin nasıl bir hal alacağını düşünmek bile ürkütücü.

Örnek vermek gerekirse; “*Derinden bakınca gözlerinize, neden başınızı öne eğdiniz?*” şeklindeki bir cümlenin emojilerle ya da kısaltılmış kelimelerle kurulabilmesi ne derece mümkün olabilir? Bu güzel cümle, zaten günümüzde “*Biraz kestik diye oha falan mı oldun yani?*” şekline geldi.

Bundan daha kötü hale gelmesinden korkuyor insan. Diğer önemli bir konu da bizim kadim kültürümüzde çok önemli yeri olan kavramların hayatımızda yer almaya devam etmesi ve korunması için, dilimizin de korunması gerektiğidir. İngilizcede bile karşılığı olmayan gönül, vefa, namus gibi kelimeler ile sevgi, saygı, hikmet, irfan, erdem, hayâ gibi kelimeleri karşılayacak bir emoji mümkün görünmüyor.

“Şükür” kelimesi için bile şu anda başka bir kültüre ait bir hareketin emojisi daha çok kullanılıyor. Vefa’nın sadece İstanbul’da bir semt adı olduğunu zanneden insan sayısı her geçen gün artmaktadır. Yine de iyi tarafından bakmak ve en azından bu kelimenin unutulmaması ile teselli bulmak mümkün. Hatta, son dönemde eski önemini yitirmeye başlayan ‘saygı’ ve onun gibi derin manalara haiz güzel kelimeleri, mahalle ve cadde isimleri olarak koymak iyi bir fikir bile olabilir. Böylece unutulmalarını bir nebze de olsa geciktirebiliriz.

Uzmanlar çocuklarımızla iletişimimizin kopmaması için sosyal medya diline hakim olmamızı öneriyorlar. Fakat onlara güzel Türkçemizi iyi öğretmek adına önce kendimizi geliştirmemizi, örnek olmamızı ve onları da kaliteli metinler okumaya teşvik etmemizi istiyorlar.

Döneminin zorluklarına rağmen Türkçemizden ödün vermeyen Yunus Emre, dilin önemi hakkında 700 yıl önceden tertemiz bir Türkçe ile bize şöyle sesleniyor:

“*Sözünü bilen kişinin, / Yüzünü ak ede bir söz. / Sözünü pişirip diyenin, / İşini sağ ede bir söz.*”❖

“Beden Bir Şey Olmaz, Boş Ver Sen Beni...”

EZGİ AKGÜL

Bazen yolda giderken bir kayanın içinden çıkmış bir ağaç görürsünüz. Budanmamıştır, sulanmamıştır, gübre verilmemiştir, bir toprağı yoktur ama meyve vermeyi başarmıştır.

Bu duruma “Hüda-i Nabit” denir. “Allah tarafından doğal olarak oluşan şey” anlamına gelir.

Bazı insanlar da böyle değil mi? Ailesine bakarsın, eğitimine bakarsın, mahallesine ülkesine bakarsın meyve vermesi imkânsız gibi görünür. Ama ışığının parlaklığı gözlerini alır, gölgesi serinlik verir.

...

Herkesin çekirdeğinde bir “Hüda-i Nabit” olma potansiyeli var. Ama ne çekirdeği olduğuna karar veremediği ya da buna razı olmadığı için o potansiyel çürüyor çoğu zaman.

Limon çekirdekleri ayva çekirdeklerine özeniyor, ayvalar elmalara. Portakal çiçekleri kendilerini yabani ot sanıyor. Otlar ken-

dilerini gereksiz görüyor.

Çekirdeklerdeki potansiyeller de bu yüzden zamanla çürüyor.

İnsanların içlerindeki öz, onları benzersiz ve güçlü kılan o ilahi kıvılcım, yanlış yönlendirildiğinde ya da bastırıldığında solup gidiyor. Ne yazık ki, birçok insan, kendi içindeki ışığı göremiyor ya da görmek istemiyor. Onları meyve vermektan alıkoyan, kendi varlıklarına dair duydukları şüpheler ve başkalarının dayattığı kalıplar olabiliyor.

Her insan, içindeki o eşsiz tohumla doğar oysa. O tohum, doğru şartlar sağlandığında büyüyüp meyveye dönüşür. Hayatın karmaşıklığı ve insanlar, bu süreci zorlaştırabilir. Çocuklukta duyulan sözler, okulda karşılaşılan zorluklar, toplumun baskıları...

Kayanın içinden çıkan ağaç gibi, bizler de köklerimiz derinlere salabilir ve dallarımızı gökyüzüne uzatabiliriz. Bu zordur, imkansız gibi görünebilir ama güneş ile buluşan dalların verdiği hazzı da hiçbir şey

insana veremez. Bu başarının hazzı değil, bu tamamlanmanın ve inkişafın hazzı.

...

Bizimle aynı yolu yürüten, benzer zorluklarla karşılaşan insanlara ilham olmak gerekiyor. Onların içindeki potansiyeli fark etmelerine yardımcı olabiliriz. Genelde eleştiriyi bir eğitim metodu olarak kullandığımızdan mı bilmiyorum genelde tohumların üzerine asit döküyoruz.

Her insan, içindeki “Hüda-i Nabit” ile dünyaya gelir. İnsanlara ne tohumu olduğunu hatırlatıp özlerini sevdirmek zorundayız.

Diğer türlü insan israfı...❖

Tevekkül Paradoksu

DR. BATALALP BATMANOĞLU

İnsanoğlu bazen “duasına katran katmayı” bazen de “katranına dua katmayı” bilmesi gerekiyor!

Duaya katran katma metaforu kulun tevekkül kavramını doğru anlamasına güzel bir örnek teşkil eder. Bir sahibinin devesi hastalanmıştı. Hastalığının tedavisi için deveye katran sürülmesi gerekiyordu. Ellerini kaldırıp, “Allahım, devemi iyileştir” diye dua etmeye başladı. Peygamber Efendimiz (asm) onu böyle görünce latife yollu şöyle dedi: “Duana biraz da katran kat.”

Yaşadığımız zamanın seküler etkisiyle kul bazen unutuyor duayı... Kul bazen kendini Karun’un halet-i ruhiyesinde buluveriyor bir anda.... Karun gibi “Kâle innemâ ûtîtuhu alâ ilmin” (Kasas, 78) Yani, “Bu serveti bilgili olmam sayesinde elde ettim” diyor... Rabbinin ona verdiği fazl ve ihsanı unutuyor maalesef... Oysaki kul demeli idi ki: “Haza min fadli Rabbi” (Neml, 40) “Bu Rabbimin fazlındandır.”

Evet “Bütün hayrat Onun elinde, bütün hasenat Onun defterinde, bütün ihsanat Onun hazinesindedir. Öyle ise hayır isteyen Ondandır istemeli, iyilik arzu eden Ona yalvarmalı.” (Mektubat, s. 346)

Sınava hazırlanan bir öğrenci elinden gelen bütün çalışmayı yapacak (deveye katran sürececek), lakin tevekkülü asla unutmayacak (katrana dua katacak)... Şayet Karun gibi, “ben sadece kendi çabamla kazanırım” gafletinde bulunursa, belki sınava gidemez veya yetişemez veya sınava girer cevap kağıdındaki işaretlemeleri kaydırır... Ve hayatı kayar...❖

Devasa Yumurtalar

PROF. DR. Ş. HAKAN ATALGIN

Kivi (Aves; Apteryx cinsi), diğer kuşlarla karşılaştırıldığında, biyolojileri, hayat öyküleri ve anatomik özellikleri açısından pek çok açıdan tuhaftır. Kivi, esas olarak böcekler ve solucanlarla beslenen, onları uzun gagasının ucundaki burun delikleriyle koklayan, uçamayan, geceleri, karada yaşayan kuştur. Bu kuşların o kadar küçük kanatları vardır ki neredeyse görünmez. Vücutlarında tüy yerine daha sert kıllar vardır. Kivi kuşu yalnızca Yeni Zelanda'da yaşamaktadır ve o ülkenin simgelerinden biridir. Ortalama bir kivi kuşu normal boyutlu bir tavuk ölçülerindedir.

Diğer en önemli özellikleri ise, küçük boyutlarına rağmen nispeten devasa bir yumurtaya sahip olmalarıdır. Kivi yumurtası, kendi vücut kütlesinin dörtte biri ağırlığındadır ve kuşun karnında çok büyük bir hacim kaplar. Bu yumurtayı görenler deve kuşu yumurtası zannedebilir. Eğer bir insanla kı-

yaslayacak olursak bir insanın 4 yaşında bir çocuk doğurmasına eşdeğerdir.

Kuşlar arasında en uzun kuluçka sürelerinden biri olan 75-84 gün boyunca bir yuvada inşa edilmiş yumurta kuluçkaya yatırılır. Ayrıca kuluçka görevini de erkek kivi kuşu üstlenir. Bu büyük yumurtadan, yetişkin bir kuşa benzeyen ve yumurtadan çıktıktan sadece birkaç saat sonra neredeyse tamamen bağımsız olan bir civciv çıkar.

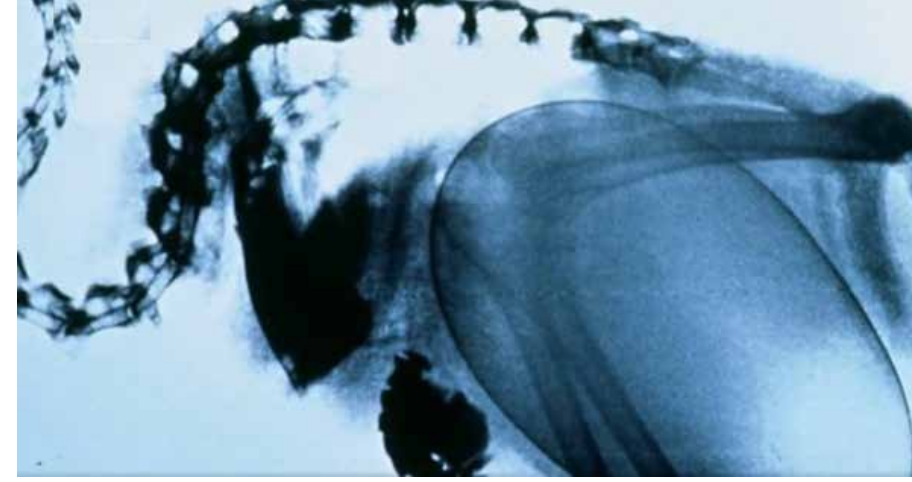
Yukarıdaki özelliklere ek olarak, bedeninde kocaman bir yumurta taşıdığından kivi yürüyüşü diğerlerinden farklıdır: boyutlarına orantılı olarak, adımları daha uzundur, ayaklarını yere daha sağlam basarlar ve hızlanmak için temel olarak adım uzunluğunu artırırlar. Ayrıca, aynı büyüklükteki diğer karada yaşayan kuşlarla karşılaştırıldığında, kivin bir adımını tamamlamak ve ayaklarını ileri doğru hareket ettirmek için daha

fazla zamana ihtiyaç duyar. Elbette bu önlemler amaçsız değil, yumurtayı sağlam bir şekilde taşımak içindir.

Neden Büyük Yumurta?

Dev yumurta, kivi civcivlerinin yumurtadan çıkmaya oldukça hazır bir şekilde, hayatlarının ilk iki buçuk haftası boyunca beslenmeden yaşayabilecekleri yumurta sarısıyla dolu bir karınla çıkması anlamına gelir. Yerde yaşayan yumurta yiyen yırtıcıların olduğu ve civciv yiyen uçan yırtıcıların çok olduğu bir çevrede yukarıdan gelen avcı kuşlardan daha iyi kaçabilen bir civciv sahibi olmak, büyük yumurtayı çıkartma acısına mutlaka değerlidir.

Yumurtası nispeten büyüktür ve kas-iskelet sistemi de bu üreme özelliğine mekanik olarak uygun tasarlanmıştır. Pelviste (leğen kemiği) yumurtayı tutacak kadar geniş hacim vardır ve bunun önünde taşınır. Vücudun postacetabular (pelvik ve kuyruk) kısmı aşağı doğru kıvrılmıştır, bu da

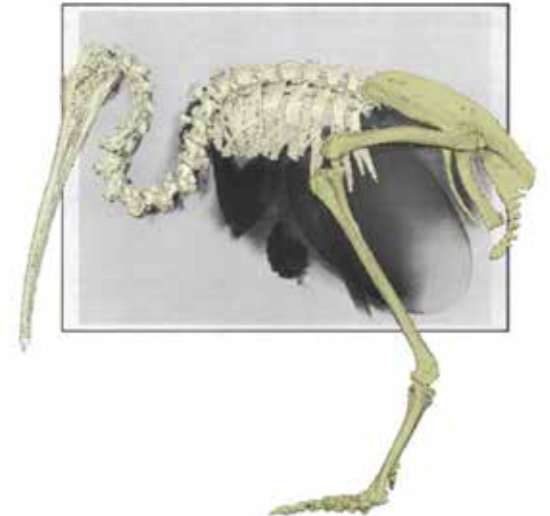
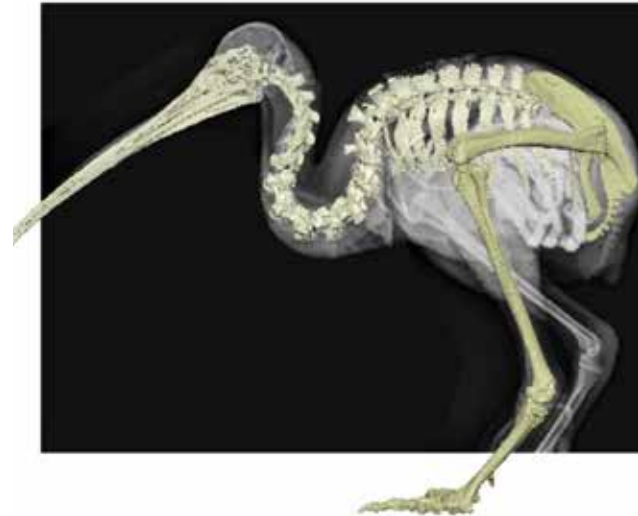

Üstteki resimde kivin omurgası ayakları ve yumurtasının büyüklüğü görülüyor.

yumurtanın korunmasına yardımcı olur. Kalça açılır, diz vücudun yanında ve yüksekte tutulur. Tibiotarsus (kaval kemiği) oldukça uzundur ve bacakların hareketine katılır. Tarsometatarsus (ayak tarak kemikleri) kısadır ve ayakları yuva yapan hayvanlardaki gibi güçlüdür. Kivin vücut şekli ve kendine özgü yürüyüş parametreleri, üreme ve hareket arasında bir dengeyi sağlayacak şekilde ve en uygun şekilde tasarlanmıştır.

Kiviye bu özellikleri verebilmek ancak onun yaratıcısına has bir işittir. Kivi adeta bizlerin incelemesi, tefekkür etmesi için farklı ve inanılmaz şekilde yaratılmış ve ona özel ayarlamalar yapılmıştır.❖

Altındaki resimde kivin iskeletine nispetle yumurtasının büyüklüğünü görüyorsunuz.

HZ. İSA'NIN AYAK SESLERİ

YUSUF YALÇIN

Bir kısım âyet ve hadislerde, Kıyâmet alâmetlerinin anlatıldığını görürüz. Bunlar hadis kitaplarında olsun, İslâm âlimlerinin eserlerinde olsun, “Kıyâmet alâmetleri” başlığı altında toplanmıştır. Bu alâmetlerden biri de, Hz. İsa'nın yeryüzüne inmesidir. Yani İsa Aleyhisselâm, Kıyâmet kopmadan önce yeryüzüne inecektir. Cenab-ı Hak, bir âyetinde, “İsa'nın inışı kıyâmet alâmetlerindedir”¹ buyurarak bu hakikate işaret etmiştir. Resûl-i Ekrem de (a.s.m.), birçok hadislerinde, Hz. İsa'nın ineceğini bildirmişlerdir. Bunlardan bir kısmı şöyledir:

“Sizler on alâmeti görmedikçe hiç-bir zaman kıyâmet kopmaz. ... Biri de İsa Aleyhisselâmın inmesi...”²

“Hayatım Kudret elinde olan Allah'a yemin ederim ki, Meryem oğlu İsa'nın adaletli bir hâkim olarak içinize inmesi yakındır.”³

...

Bilindiği gibi, Hz. İsa, semada ve üçüncü hayat tabakasında bulunmaktadır. Bizim

gibi yiyip içmeye, beşerî bir kısım ihtiyaçlara gerek duymamakta, nurânî, yıldız misal, melek gibi bir hayat sürmektedir. Peygamberimizin, “Hz. İsa âhîrzamanda gelecek, şeriat-ı Muhammediye ile amel edecek”⁴ müjdesi gereğince yeryüzüne bir insan olarak inecektir.

Âlimler, İsa Aleyhisselâmın yeryüzüne inişinin Kitap, Sünnet ve icma ile sabit olduğunu ve bunun mütevatir hadislerle dayanan bir inanç meselesi haline geldiğini, inkâr edenin küfrüne hükmedileceği kanaatine varmışlardır.⁵

...

Mâdem hikmet-i İlâhiye onun yeryüzüne inmesini gerekli görmektedir. Öyleyse çok önemli bir kısım vazifeler yapmalıdır. Bunların bir kısmını sıralayalım:

1. HZ. MEHDÎ'YE TÂBÎ OLMASI VE İSLAM ŞERİATIYLA AMEL ETMESİ

Hz. İsa geldiğinde İslâm şeriatıyla amel edecektir. “Eğer İsa hayatta olsa, bana

uyumaktan başka bir şey yapmaz”⁶ buyuran Allah Resûlü, Müslim'de yer alan bir hadislerinde de onun Sünnet-i Seniyyeye tâbi olacağını açıkça belirtmektedir.⁷ İmam-ı Nevevî, “Hz. İsa, ümmet-i Muhammed'e ayrı bir peygamber olarak değil, şeriat-ı Muhammediyeyi tatbik etmek için gelecektir”⁸ der.

Bilindiği gibi Hz. Muhammed (a.s.m.) Hâtemü'l-Enbiya'dır, yani son peygamberdir. Böyle olunca Hz. İsa'nın yeni bir peygamber olarak değil, ancak Resûl-i Ekrem'e ümmet olarak gelmesi ve Şeriat-ı Muhammediyeye göre amel etmesi düşünülebilir. İmam Şârânî der ki:

“Hz. İsa, Şeriat-ı Muhammediyeyi tekrar ve tecdidle görevlidir. İslâm'la amel edecek tek peygamber, Hz. İsa'dır. O, dinin hor ve hakir görüldüğü, itildiği bir zamanda gelip âdil bir hâkim olarak vazife yapacaktır. Yeryüzüne inmeden önce o günün şartlarında İslâm'la ilgili gerekli her türlü bilgiyi öğrenmiş olarak gönderilecek ve geldiğinde bunları tatbik edecektir.”⁹

Hz. İsa'nın namazda Hz. Mehdî'ye uyması şeklindeki bütün bu rivayetler, onun İslâm'a tâbi olacağını göstermektedir. Yani Hz. İsa yeni bir dinle gelmeyecektir. Ayrıca Hıristiyanlıkla İslâmiyetin ittifak edeceğine, hakikat-i Kur'âniyenin metbûiyetine ve hâkimiyetine işaret etmektedir.¹⁰

Bu konuda birçok rivayet vardır. Bir kısmı şöyledir:

“Hz. Mehdî imam olur, Hz. İsa da ona uyar.”¹¹ Buharî ve Müslim'deki diğer bir hadis-i şerifte ise şöyle buyrulur: “İmamınızın sizden olduğu bir anda Meryem oğlu İsa, yanınıza inip namazda ona uyduğunda ne yaparsınız?”¹²

Hz. İsa'nın gelip Şeriat-ı Muhammediye ile amel etmesi konusu Risale-i Nur'da şöyle izah ve tefsir edilmektedir:

“Ahîrzamanda tabiat felsefesinden kaynaklanan küfür cereyanı ve Allah'ı inkâr fikrine karşı İsevîlik, hurafelerden arınıp

İslâmiyete dönüşecek ve İsevîliğin şahs-ı mânevîsi vahy-i semavî kılıncıyla o müthiş dinsizliğin şahs-ı mânevîsini öldürecektir. Yani Hz. İsa, İsevîliğin şahs-ı mânevîsini temsil ederek, dinsizliğin şahs-ı mânevîsini temsil eden Deccal, yani onun yaydığı Allah'ı inkâr fikrini öldürecektir.”¹³ Bu izah, ayette bildirilen ve ayrıntıları hadislerde mecazi ve sembolik anlatımla aktarılan konuların, günlük hayatta nasıl cereyan edeceği hakkında çok önemli ipuçları vermektedir.

2. DECCALIN ÖLDÜRME Sİ

Hz. İsa'nın en büyük icraatlarından biri ise, Deccalın öldürmesidir. Hz. Mehdî'yle birlikte bunu gerçekleştirecektir. Deccal'ın çıkışı, icraatı—insanları saptırıp cehennemlik olmalarını sağlaması gibi sonuçları açısından—nasıl dehşetliyse, öldürülmesi de o ölçüde önemli ve sevindiricidir.

Rivayete göre Resûl-i Ekrem (a.s.m.) Miraca çıktığında Hz. İsa'yla görüşmüş; Deccal söz konusu olmuş ve Hz. İsa şöyle demişti:

“Rabbim bana Deccalın çıkacağını haber verdi. Yanımda kadib ağacından yapılmış iki ok bulunacak. Deccal onları görünce kurşunun erimesi gibi eriyecektir.”¹⁴

Bu hakikati, Resûl-i Ekrem Efendimiz (a.s.m.) bir başka hadiste şöyle haber vermiştir:

“Allah'ın düşmanı olan Mesih-i Deccal, İsa Aleyhisselâmı görünce, tuzun suda erdiği gibi erir. Hz. İsa, onu terk edip bıraksa bile helâk oluncaya kadar eriyip gidecektir. Lâkin Allah, onu bizzat İsa Aleyhisselâmın eliyle öldürür.”¹⁵

...

Hz. İsa, Hz. Mehdî ve Deccal konusundaki rivayetlerin bir tevili ve izahını şöyle anlayabiliriz (en doğrusunu Allah bilir): Ahîrzamanda maddecilik ve tabiatçılığın kuvvet bulup yaygınlaştığı, Allah'ı inkâr edecek dereceye geldiği ve Deccal, bizzat bu akımların başına geçtiği bir zamanda Hz.

İsa vazifeye başlar. Allah'ı ve dini inkâr eden bu grubun kuvvetli görüldüğü bir anda Hz. İsa'nın mânevî şahsiyetinden ibaret olan hakikî Hıristiyanlık dini, ortaya çıkan bu dinsizliğe karşı mücadele verir. Hz. Mehdî ile birleşerek Deccalı öldürürler. Yani hurafelerden arınmış Hıristiyanlıkla, İslâm ittifak ederek Deccalın fikr-i küfrîsini öldürürler.

Bu durumu Bedüzzaman Said Nursî, bizzat kendi ifadeleriyle şöyle anlatır:

“O cereyan (dinsizlik cereyanı) pek kuvvetli görüldüğü bir zamanda, Hz. İsa Aleyhisselâmın şahsiyet-i mânevîyesinden ibaret olan hakikî İsevîlik dini zuhur edecek, yani rahmet-i îlahîye semasından nüzul edecek; hal-i hazır Hıristiyanlık dini o hakikate karşı tasaffî edecek, hurafattan ve tahrifattan sıyrılacak, hakâik-i İslâmiye ile birleşecek; mânen Hıristiyanlık bir nevi İslâmiyete inkılâb edecektir... Ve Kur'an'a iktida ederek, o İsevîlik şahs-ı mânevîsi, tâbi; ve İslâmiyet metbû (tâbi olunan) makamında kalacak. Din-i Hak bu iltihak neticesinde azîm (büyük) bir kuvvet bulacaktır. Dinsizlik cereyanına karşı ayrı ayrı iken maçlûb olan İsevîlik ve İslâmiyet; ittihad neticesinde, dinsizlik cereyanına galebe edip dağıtacak istidadında iken, âlem-i semavatta cism-i beşerîsiyle bulunan şahs-ı İsa Aleyhisselâm, o din-i hak cereyanının başına geçeceğini, bir Muhbir-i Sadık, bir Kadîr-i Küll-i Şey'in va'dine istinad ederek haber vermiştir. Mâdem haber vermiş, hakıdır; mâdem Kadîr-i Küll-i Şey vaadetmiş, elbette yapacaktır.”¹⁶

Hz. İsa, Deccalı öldürdükten sonra insanlar ekseriyetle hak dine girecek, hak din bütün ağırlığıyla varlığını hissettirecektir. Rivayete göre, “onun nefesini duyan her kâfir ölecek, nefesi de gözün görebildiği mesafeye kadar ulaşacaktır.”¹⁷ Yani o, İslâm'ın hayat verici hakikatlerini bayrak edindiği için, o müdellel hakikatler karşısında hiçbir küfrî görüş dayanak noktası bulamayacak, yıkılmak zorunda kalacaktır.

Hz. İsa'nın küfrü yok etmesi demek, küfrün temsilcisi olan Deccalı ve inançsızlığa dayanan köhne sistemini ve şahs-ı mânevîsini yerle bir etmesi demektir. Nefesinin her yere ulaşması ise bugünün internet teknolojisiyle çok kolay şekilde gerçekleşeceği anlaşılmaktadır.

3. YAHUDİLERİ ÖLDÜRME

“Deccal, beraberinde yetmiş bin Yahudî olduğu halde, gelecek. Hepsî de süslü kılınc kuşanmış, yeşil şallı olacaklardır. Deccal, İsa Aleyhisselâma bakınca, tuzun suda eridiği gibi eriyecek ve kaçmaya başlayacaktır. İsa Aleyhisselâm da ona, ‘Sana öyle bir darbem olacak ki, sen bundan kurtulamayacaksın’ diyecek ve Lüdd'ün doğu kapısı yanında yetişip onu öldürecektir. Allah, Yahudîleri de hezimete uğratacaktır. Artık Allah'ın yarattığı yaratıklardan, arkasında bir Yahudînin saklanıp da Allah'ın konuşurmayacağı hiçbir şey kalmayacaktır. ‘Ey Allah'ın Müslüman kulu! Gel, onu öldür’ demeyen ne bir taş, ne bir ağaç, ne bir duvar, ne de bir hayvan kalacaktır. Yalnız, ‘Garkad’ denilen ağaç müstesna. Bu, onların ağaçlarından. Konuşmayacaktır.”¹⁸

Müslim'de yer alan bir hadiste de şöyle buyrulmaktadır:

“Müslümanlar ile Yahudîler arasında çok kanlı bir muharebe olmadıkça kıyamet kopmaz. O muharebede Müslümanlar, Yahudîleri tamamıyla kırıp öldürürler. Hattâ (bu kırıp öldürme o dereceye varır ki), bir Yahudî taş veya ağaç arkasına saklansa, o taş veya ağaç, ‘Ey Müslüman! Ey Allah'ın kulu! Şu arkamdaki kişi bir Yahudîdir. Gel, onu öldür’ diyecek olmasın. Garkad ağacı (büyük bir ağaç) müstesna. Çünkü o Yahudî ağacı nevindendir.”¹⁹

4. HIRİSTİYANLIĞI HURAFELERDEN ARINDIRMASI

Hz. İsa'nın diğer önemli bir vazifesi de, az önce kısaca temas ettiğimiz gibi Hıristi-

yanlığı sonradan içerisine sokulan bir kısım hurafelerden, bilhassa teslisten arındırması, Tevhîde döndürmesidir. Çünkü çağın, ilmin, insanî ve medenî duyguların bunca gelişmesi karşısında insaf ve hakperestliği esas alan insanlarca, Hıristiyanlığın eski haliyle ayakta kalması mümkün değildir. Ya sönüp gidecek, ya da asliyetine dönüşecek, hurafelerden arınacaktır.

“İsa bin Meryem, ümmetim içinde bulunacak, adaletli bir hâkim ve âdil bir imam olacak. Haçı kırıp ezecek ve domuzu öldürecek. Cizyeyi kaldıracak, zekâta ise dokunmayacaktır. Artık ne koyun, keçi, sığır sürüsü, ne de deve sürüsü üzerine zekât memuru çalıştırılmayacaktır. Düşmanlık ve kin kaldırılacaktır. Zehirli olan her hayvanın zehri sökülüp alınacaktır. Hattâ küçük oğlan çocuğu, elini yılanın ağzına sokacak da yılan ona zarar vermeyecektir. Küçük kız çocuğu da arslanı kaçmaya zorlayacaktır da arslan ona zarar vermeyecektir. Kurt, koyun-keçi sürüsü içinde sürünün köpeği gibi olacaktır. Kap suyla dolduğu gibi yeryüzü barışla dolacaktır. Din birliği de olacak, artık Allah'tan başkasına tapılmayacaktır. Savaş da ağırlıklarını (silâh ve malzemelerini) bırakacak.”²⁰

Bu ve diğer rivayetlerde geçen haçı kırma, Hz. İsa'nın, akla, ilme ve hakikate ters hurafelerle aslı değiştirilen Hıristiyanlığı bunlardan arındırıp İslâmiyete dönüştüreceğine, teslisten kurtaracağına işaret eder.

Cizyeyi kaldırması ise, zamanında malın bollaşacağını gösterir. O geldiğinde mal öylesine bollaşır ki, cizye almaya bile gerek kalmaz. Bunu, Hıristiyanların, İslâmî kabul edecekleri şeklinde yorumlayanlar da vardır. Çünkü Müslüman olanlardan cizye alınmaz.

Zehirli hayvanların zehirlerinin alınması, kurtla kuzunun bir arada gezmesi gibi ifadeler barış atmosferinin belirtileridir; belki de zehirli fikirleriyle insanların akıl ve kalp sağlıklarını, yani maneviyatlarını zehirleyen, toplumların huzur ve barışını fitne ve fesat-

larıyla bozan, bozguncu insanların olmayacağına veya etkisiz olmalarına işaret olabilir. *“Savaş da ağırlıklarını, yani silah ve malzemelerini bırakacak”* ifadesi de bunun dünya çapındaki olumlu etkilerini anlatıyor olabilir.

5. BARIŞI SAĞLAMASI

Yeryüzünde kırk yıl adaletli bir idareci olarak kalan Hz. İsa,²¹ barışı da hâkim kılacak,—barış hâkim kılındığı için de—kılıçları tırpan olarak kullanacaktır.²² Evet, onun döneminde kılıçlar kınına girecek, silah kullanmaya gerek kalmayacaktır.

İsa Aleyhisselâm, yeryüzünde kaldığı süre içerisinde, her türlü kötülüğün kaynağı olan küfrü yok ederken, onun yerine bütün güzelliklerin kaynağı olan imanı yerleştirecektir. Böylece imanın gereği olan adalet, eşitlik, bolluk, huzur ve saadet boy gösterecektir. Rivayetlerde bu gerçeklere bir bir dikkat çekilir. O geldiğinde *“düşmanlıklar, boğazlaşmalar, kıskançlaşmalar yok olacak”²³* gerçek huzur ve saadet ortamı teşekkül edecek, *“Tek bir secde dünya ve içindekilerden hayırlı görülecek.”²⁴*

Evet, o dönemde insanlar öylesine düzelecek, imanları öylesine kuvvetleşecek ve hayırlı amellere öylesine koşacaklar ki, tek bir secdeyi dünya ve içindeki her şeyden daha üstün tutacaklar.²⁵

6. BOLLUK VE BEREKETE VESİLE OLMASI

Bir hadis-i şeriflerinde Peygamberimiz, “Mesih'ten sonraki yaşayışa ne mutlu!” buyururlarken, bunun sebebini de anlatırlar: *“O gün geldiğinde gök yağmurlarını yağdırır, yer bitkilerini bitirir. Öyle ki tohumu kasatı bir taşın üstüne dahi atsan bitirir.”²⁶* Bu hadis-i şerif, Hz. Mehdî zamanında görülecek bu bolluğun sonra da devam edeceğini göstermektedir.

Evet, Hz. İsa'nın hâkimiyeti döneminin mazhar olduğu güzelliklerden sadece birkaçı bunlar. Bu güzelliklerden biri de bir

rivayette belirtildiği gibi malın bollaşmasıdır.²⁷ Hem de öylesine bollaşacaktır ki, onu kabul edecek kimse bulunmayacaktır.²⁸

İnsanlar şükre yöneldikleri için Allah da onlara bol bol vermektedir. Diğer bir önemli sebep de savaşa harcanan paraların halkın hizmetine sunulmasıdır. Ayrıca o dönemde teknoloji geliştiği, tarım ve sanayide hamleler gerçekleştirildiği için üretim kat kat artacaktır.

HAZRETİ İSA'YI HERKES TANIYABİLECEK Mİ?

Hayır, herkes tanıyamayacak.²⁹ Çünkü Hz. İsa da gelse, rivayetlerde haber verilen bütün hadiseler de yaşansa, dünya imtihan yeridir, insanların imtihanları devam etmektedir ve her insan iradesini etki altında kalmadan kullanılmalıdır; yoksa imtihanın bir anlamı kalmaz. İşte bu sebepten dolayı, eğer herkes tanısaydı ve her hali harika olsaydı o zaman imtihan sırrı ortadan kalkar, Ebubekir (ra) ile Ebu Cehil ruhlular aynı seviyede olurlardı. Bediüzzaman'ın ifadesiyle *“Hazret-i İsa Aleyhisselâm geldiği vakit, herkes onun hakikî İsa olduğunu bilmek lâzım değildir. Onun mukarreb [yakınları] ve havassı [alimleri], nur-u iman ile onu tanır. Yoksa bedahet derecesinde [açık bir şekilde] herkes onu tanımayacaktır.”*³⁰❖

(Bu yazının kaynaklarına, zafer-dergisi.com'daki sayfasından ulaşabilirsiniz.)

Bir Hatıra

Her Hale Şükür

ABDÜLKADİR ŞEN

Uzun zamandır görmediğim bir arkadaşım ile geçtiğimiz hafta şehir merkezinde karşılaştım. Geçen zamanın hasreti ayakta sohbetle giderilemezdi. Tarihi caminin avlusuna sırtını dayamış bir çay ocağının küçük tahta taburelerinde çay içerken geçmişi, bugünü, hayatımızı, dertlerimizi konuştuk. Çınar ağacının gölgesi, esen rüzgâr sohbetimizi daha da keyifli hale getiriyordu.

Üst üste içtiğimiz çaylarla doğrusu zaman nasıl geçti anlayamamıştık. Ancak arkadaşımın uykusu olduğu ve baygın bakan gözlerinin kırmızılığı dikkatimden kaçmamıştı. Oturduğumuz süre içerisinde zulüm ve soykırımdan o kadar çok konuştuk ki, gördüğüm o hali bir türlü kendisine sormadım. Öyle ya Siyonizm'in masum Gazzeli kardeşlerimize yaptıkları ve sessiz kalan dünya, kendimizi konuşmaktan çok daha önce geliyordu. İçilen birkaç çayın ardından daha fazla dayanamadım ve merakla gözlerindeki kırmızılığı ve uyku halinin sebebini sordum. Meğer o mahmur halinin ne de haklı sebebi varmış...

“Allah gündüzümüzü çok güzel programlamış. Gecemizi de dinlenmemiz için bize bahşetmiş. Gece yapılan ibadetlerin gizliliğinden dolayı mükâfatının çok

olacağını da bildirmiş. Dostum ben bugünlerde annemin rahatsızlığı nedeniyle geceyi ve gündüzü aynı anda yaşıyorum. Annem bir süredir Alzheimer hastası. Evde onunla beraber yaşamak bazı alışkanlıklarımızı ve hayat konforumuzu bize terk ettiriyor. Annem artık zaman bilincini tamamen kaybetti. Gecenin ikisinde birden bire yanıma geliyor: “Öğlen ezanı okundu namazı kılmadık, hadi kalk oğlum namaz kılalım” diyor. Ben de ona ses çıkarmıyorum ve gecenin ikisinde öğlen namazı kılıyoruz. Selam veriyoruz onu yatağına yatırıyorum. Kendi odama geçiyorum uykuya dalıyoruz ki, annem kısa bir süre sonra tekrar geliyor: “İftar vakti uyunmaz kalk bir şeyler hazırlayalım” diyor mutfağa geçiyoruz. Gecenin üçünde mutfakta iftar ediyoruz. Sabah ezanları okunurken bu sefer de vaktin icabeti olarak, “Kalk bakalım ezan okunuyor namazımızı kılalım” diyor. Yine kalkıyorum bu sefer vaktinde güzel bir sabah namazı kılıyorum. Dolayısıyla gündüzümü programlayan Rabbim artık başımın tacı

annemin hastalığıyla gecemi de programlamış oldu. Öyle güzel programladı ki, artık 24 saatin hem gecesini hem gündüzünü ihya ediyorum. Rabbime hamdolsun, rabbim annemi de başımdan eksik etmesin. İşte gözümün kırmızılığı ve sersem halimin sebebi budur” dedi.

İnsan her şarta alışıyor. Bazen geç yatıyoruz, erken kalkmakta zorlanıyor ve hatta hayıflanıyoruz. Dostuma Mevla, annesine hizmet etme fırsatının yanında şükretmeyi de nasip ediyor. Annesinin hastalığını fırsat bilmesi ve Allah'a şükretmesi gençlere ne güzel bir örnek olmuş.

Büyüklerimiz, hastalıkları, musibetleri ilahi armağanlar olarak görürlermiş. Çünkü onların vesilesiyle insan nimetlerin değerini ve ömrünün bittiğini, hak ve adalete dikkat etmeyi, ahirete daha çok hazırlanmak gerektiğini idrak ediyor. Aslında annesinin hastalığı da arkadaşımın bir hediye olmuş. Bu vesileyle Rabbimiz onu sık sık huzuruna kabul etmiş...❖

Bir Hidayet Öyküsü

Abdul Wahid Bruce Paterson

Gerçeğin Peşinde

AYTEN YADİGÂR

İslam'a dönüş yolculuğumun hikâyesini sizlere anlatmaktaki amacım, yaşadığım bu tecrübeyi paylaşmak suretiyle hayat yolculuğunuzu anlamlandırma noktasında bir nebze olsun katkıda bulunmuş olmaktır.

Her birimiz ilk bakıldığında kafa karıştırıcı ve problemleri gibi görünen farklı kültür ve dinlerin yaşandığı farklı ülkelerde doğduk. Aslında yaşadığımız dünyayı şöyle bir incelediğimizde, ne kadar çok problemle karşı karşıya olduğumuzu daha iyi anlarız: Savaşlar, açlık ve gittikçe artan suç oranları. Yine yetiştirilme şartlarımızı ve aldığımız eğitimi göz önünde bulundurduğumuzda, şimdiye kadar bize öğretilen her şeyin mutlak gerçek olduğundan nasıl emin olabiliriz?

Ne yazık ki dünyadaki insanların çoğu karşılaştıkları problemlerle yüzleşmek ve çözüm için mücadele etmek yerine, sorunlardan saklanmayı veya kaçmayı yeğliyorlar. "Gerçek nedir?" sorusuna cevap bulmak üzere girilen yol gerçekten zor ve zahmetli bir yoldur. Öncelikle şu soruların cevabı-

nı vermek gerekiyor: Gerçek arayışında mücadele etmeye istekli misiniz? Bu yolda vazgeçmeden yürümeye devam edecek kadar güçlü müsünüz? Yoksa diğerleri gibi saklanacak veya kaçacak mısınız?

...

Gerçeği arama serüvenim birkaç yıl önce başladı. Özellikle varoluşumuzun ardında yatan gerçeği öğrenmek istiyordum. Muhakkak ki hayatı doğru olarak anlamak bugün karşı karşıya kaldığımız tüm dünyevi problemlerin çözümünde anahtar vazifesi görmektedir. Bir Hıristiyan ailenin çocuğu olarak dünyaya gelmiştim. İşte yolculuğumun başlangıç noktası burasıydı. Kitab-ı Mukaddes'i okumaya ve sorular sormaya başlamıştım. Ancak sorularıma tatminkâr cevaplar alamıyordum. Israrlı sorularım karşısında rahibin bana söylediği tek şey "İnanmak zorunda olduğun için inanmalısın" gibi ifadelerdi. Oysa Kitab-ı Mukaddes okumalarımnda çok açık çelişkiler ve yanlışlar olduğunu görüyordum. Tanrı

kendi kendisiyle çelişebilir miydi? Tanrı yalan söyleyebilir mi? Tabii ki HAYIR!

Yahudi ve Hıristiyanlar'ın yazmalarında meydana getirilen tahrifat nedeniyle söz konusu dinler aslını kaybetmişlerdi ve yanlış yola çıkarak doğruyu bulmanın mümkün olamayacağını düşünerek Hıristiyanlığı terk ettim. Bundan sonra Doğru dinleri ve felsefeleri ile ilgilenmeye başladım. Özellikle de Budizm başlıca ilgi alanım haline geldi. Uzunca bir süreyi Budist tapınaklarında meditasyon yaparak ve keşişlerle konuşarak geçirdim. Aslında meditasyon beni hoş duygulara sevk etmişti. Fakat benim varoluş gerçeği ile ilgili sorularıma cevap vermiyordu. Aksine bu konularda konuşmanın bile aptalca olduğu düşüncesiyle bu tür sorulardan kaçınılması gerektiği düşünülüyordu.

Gerçeği arayış serüvenim sırasında dünyanın farklı ülkelerine seyahat etme imkânım oldu. Kabile dinlerine ve maneviyatçı düşünceye daha bir ilgi duyar hale geldim. Bu dinlerin vaaz ettiği pek çok prensibin içinde "gerçek"ten bir pay bulunduğunu fark ettim. Ancak bunların hiçbirini bir bütün halinde gerçeği temsil eden din olarak kabul edemiyordum. Ve bu durum Hıristiyanlık'ı sorgulamaya başladığım noktaya dönmem demekti!

Sonraları her şeyin içinde bir gerçek payı olduğunu ve neye inandığımızın veya neyi takip ettiğimizizin o kadar da önemli olmadığını düşünmeye başladım. Aslında bu da bir çeşit kaçıştı. Şöyle ki, herkes için farklı bir gerçeğin olduğunu kabul etmek son derece anlamsız değil miydi? Hâlbuki sadece bir tek gerçek var olabiliirdi.

Kafam o kadar karışmıştı ki... Yere çöküp samimiyetle dua ettim. "Tanrım, öylesine şaşırılmış bir haldeyim ki lütfen doğruyu bulmam konusunda bana yardımcı ol!" İşte o andan itibaren birtakım sebepler vesilesi ile İslam dini konusunda araştırmalarım başladı.

Haliyle o zamana kadar İslam hakkında bir şeyler duymuştum. Ancak bana anlatılanlar genelde Batılı önyargılarla şekillenmiş bir İslam anlayışı idi. Oysa ken-

dim araştırmaya başladığımda beni çok şaşırtan bilgilerle karşılaştım. Kur'an'ı okudukça İslam hakkındaki tüm sorularıma son derece tatminkâr cevaplar aldım. İslam ile diğer dinler arasındaki en göze çarpan fark, İslam'ın Yaratıcı ile yaratılanlar arasında kesin ayırımı yapan tek din olmasıdır. İslam sadece Yaradan'a kulluk edilmesini salık verir. Son derece basit. Oysa diğer dinlerde yaratılmışlara bir şekilde kulluk etme anlamına gelebilecek ibadet tarzlarını görmek mümkündür. Mesela Tanrı'nın cisimleşmiş hali kabul ederek bazı insanlara veya taşlara tapmak gibi. Hâlbuki bir şeye kulluk ederseniz ancak kâinatta mevcut bulunan her şeyi yaratana kulluk etmelisiniz. Size hayatınızı bahşeden ve bir gün onu tekrar alacak olana. Nitekim İslam inancına göre Allah'ın affetmeyeceği en büyük günah kendisine şirk koşulmasıdır.

İslam gerçeği kulaktan dolma bilgilerle değil ancak temel kaynağı Kur'an okunarak öğrenilebilir. Kur'an hayatınıza rehber olacak bir Kitaptır. Sorularınızın cevaplarını da bu Kitapta bulabilirsiniz. Kendi adıma şimdiye kadar bütün farklı dinlerle ilgili öğrendiğim bilgilerin ve gerçek olarak bildiğim her şeyin tıpkı bir bulmacanın parçaları gibi bir araya gelerek anlamlı bir bütün oluşturduklarını söyleyebilirim. Aslında uzunca bir süredir parçalara sahipmişim ancak onları nasıl bir araya getireceğimi bilmiyordum. İşte İslam bu anlam bütünlüğünü yakalamamı sağladı. Böylece her şey yerli yerine oturdu.

Bu nedenle İslam'ı dikkate almanızı ve üzerinde düşünmenizi tavsiye ederim. Ancak Batı'da öğretilen şekilden değil, Kur'an kaynaklı gerçek İslam'dan bahsediyorum. Böylece en azından hayatın amacını ve varoluş gerçeğini bulma yolculuğunuz daha kısa süreli hale gelebilir. Çünkü hedefinize doğru kaynakla daha çabuk varmanız mümkün olacaktır. Bu yolda yürümeye azmedenlere dualarımızla destek vermek bizler için bir kardeşlik görevidir. Allah inananlarla beraberdir.❖

Tevekkül ve Tembellik Arasındaki İnce Sınır

ÖMER GÜNDOĞDU

Allah'a güvenmek anlamında kullanılan tevekkül kelimesi, birine güvenmek, ona dayanmak ve onu işinde vekil kılmak anlamlarına gelir (İsfehanî, 1586). Maalesef günümüzde anlam kayması ile tevekkül hakikati, çalışmadan her şeyi Allah'tan beklemek anlamında kullanılmaya başlanmıştır. Âkif, bu yanlış anlamayı izale etmek için çalışmanın tevekkülden önce olması gerektiğine su mısralarla dikkat çeker:

«Çalış!» dedikçe Şeriat, çalışmadın, durdun, / Onun hesabına birçok hurâfe uydurdun! / Sonunda bir de «tevekkül» sokuşturup araya, / Zavallı dîni çevirdin onunla maskaraya! (Fatih Kürsüsünde, 229)

...

Âkif toplumu tembellik çukuruna yuvarlayan bu meselede çok net ve hassastır. İronik bir şekilde yanlış dini anlayışı damarlara dokundurarak eleştirir:

Bırak çalışmayı, emr et oturduğün yerden, / Yorulma, öyle ya, Mevlâ ecîr-i hâsın iken! / Yazıp sabahleyin evden çıkarken işle-

rini, / Birer birer oku tekmiîl edince defterini; / Bütün o işleri Rabbim görür: Vazîfesidir... / Yükün hafifledi... Sen şimdi doğru kahveye gir! / Çoluk, çocuk sürünürmüş sonunda aç kalarak... / Hudâ vekîl-i umûrun değil mi? Keyfine bak! / Onun hazîne-i in'âmı kendi veznedir! / Havâle et ne kadar masrafın olursa... Verir! / Silâhı kullanan Allah, hudûdu bekleyen O; / Levâzımın bitivermiş, değil mi? Ekleyen O! / Çekip kumandası altında ordu ordu melek; / Senin hesabına küffârı hâk-sâr edecek! / Başın sıkıldı mı, kâfi senin o nazlı sesin: / «Yetiş!» de, kendisi gelsin, ya Hızr'ı göndersin! / Evinde hastalanan varsa, borcudur: Bakacak; / Şifâ hazînesi derhal oluk oluk akacak. / Demek ki: Her şeyin Allah... Yanaşman, ırgadın O; / Çoluk çocuk O'na âid: Lalan, bacın, dadın O; / Vekîl-i harcın O; kâhyân, müdür-i veznen O; / Alış seninse de, mes'ûl olan veriştin O; / Denizde cenk olacaktı... Gemin O, kaptanın O; / Ya ordu lâzım imiş... Askerin, kumandanın O; / Köyün yasakçısı; şehrin de baş muhassılı

O; / Tabîb-i âile, eczâcî... Hepsi hâsılı O. / Ya sen nesin? Mütevekkil! Yutulmaz artık bu! / Biraz da saygı gerektir... Ne saygısızlık bu? / Hudâ'yi kendine kul yaptı, kendi oldu Hudâ; / Utanmadan da tevekkül diyor bu cür'ete... Ha? (Fatih Kürsüsünde, 229-230)

...

İslamî bir kavram olarak tevekkül, gerekli tüm çabayı sarf ettikten ve her türlü tedbiri aldıktan sonra işi tam bir inançla Allah'a havale etmeye denir (Cebecioğlu, 494). Yani bu vekil kılmak (tevkil), işin yapılması ile ilgili değil, bilakis yapılan işin neticesinin Allah tarafından tayin edilmesini istemek, hatta bu tayine rıza göstermektir.

Âkif bekamızın ancak çalışmakla olacağını ve ancak çalışanların bekası olacağını şu veciz mısralarla ifade eder:

«Bekayı hak tanıyan, sa'yî bir vazîfe bilir; Çalış çalış ki beka sa'yî olursa hakkedilir.» (Fatih Kürsüsünde, 216)

Elmalılı Hamdi Yazır, «Allah'ın bizim için yazdığından başkası bize aslâ isâbet etmez. O bizim Mevlâmızdır. Öyleyse mü'minler ancak Allah'a tevekkül etsinler!» (Tevbe, 51) ayetini tefsir ederken, mü'minin tevekkülünün, işi havale etme (tefviz-i vazife) değil, işin sonucunu tayin etme (tefviz-i emir) şeklinde olacağını kaydeder. Birçoklarının zannettiği gibi bu, vazifeyi terk etmek olmadığını, ancak emre itimat ile vazife sevgisidir (Hak Dini Kur'an Dili, V: 338).

Bediüzzaman Hazretleri, «Tertib-i mukaddematta tefviz tenbelliktir, terettüb-ü neticede tevekküldür.» diyerek tefviz ve tevekkülü veciz bir şekilde formüle eder. Kişinin hiçbir şey yapmadan başlangıçta işi Allah'a havale etmesinin tembellik olacağını, ancak işin sonunda neticeye rızasının ise tevekkül olabileceğini belirtir (Mektûbat, 477). İşin başında çalışmayı terk etmenin tembellik olduğunu, dolayısıyla o işin yapılmasıyla ilgili şartları yerine getirdikten sonra neticeyi Allah'tan beklemenin ancak «tevekkül» olabileceğini vurgular.

Konuyla ilgili diğer bir tabir de «tefviz» kelimesi olup «ihale etme, birinin uhdesine verme» anlamlarına gelir (Kâmûs-u Türkî, 423). Tevekküle göre anlamı daha geniştir. Teslimle çok yakın bir anlama sahiptir. Tevekkül tefvizin bir dalı olarak ifade edilebilir (Cebecioğlu, 484). Erzurumlu İbrahim Hakkî Hazretlerinin «Tefviznâme» adlı müstakil bir eseri vardır. Burada bu şiiirden bir kıta almakla yetiniyoruz:

Sen Hakk'a tevekkül kıl

Tefvîz et ve râhat bul

Sabreyle ve râzî ol

Mevlâ görelim neyler

Neylerse güzel eyler (Mârifetnâme, 761)

Kur'an'da «Bir işe azmettin mi artık

Allah'a tevekkül et!» (Âl-i İmran, 159) ayetinden de anlaşılan mana budur. Önce azimle o işe sarılmak sonra neticeyi Allah'tan beklemek gelir.

Verip karârî da azm eyledin mi... Durmayarak, / Cenâb-ı Hakk'a tevekkül edip yol almaya bak.» / Demek ki: Azme sarılmak gerek mebâdide; / Yanında bir de tevekkül o azmi te'yide. (Fatih Kürsüsünde, 234)

...

Sonuç olarak insan bir işle alakalı olarak o işin gereğini hakkıyla yerine getirecek, çaba sarf edecek, sonra neticesini Allah'a bırakacak ve sonuca rıza gösterecek. Bu şekilde yaptığı işten ve hayatından lezzet alacak, mütevekkil bir kul olacak ve «Şüphesiz Allah mütevekkilleri sever.» (Âl-i İmran, 159) ayetindeki müjdeye nail olacaktır. ❖

Kaynakça:

- Cebecioğlu, E., Tasavvuf Terimleri ve Deyimleri Sözlüğü, OTTO, Ankara, 2014.
- Ersoy, M. A., Safahat (Nşr: M. Ertuğrul Düzdağ), Sütun Yayınları, İzmir, 2007.
- İbrahim Hakkî Erzurumî, Mârifetnâme, Bedir Yayınevi, İstanbul, 1999.
- Nursî, B. S., Mektûbat, Envar Yayınevi, İstanbul, 1992.
- Ragîb el-İsfahanî, Müfredât, (Ter. Yusuf Türker), Pınar Yayınları, İstanbul, 2007.
- Şemseddin Samî, Kamus-u Türkî, Nadir Eserler Kütüphanesi, İstanbul, 2016.
- Yazır, H., Hak Dini Kur'an Dili (Osm), Diyanet İşleri Başkanlığı, Ankara, 2016.

“Öldükten Sonra Çiçeği Kim Ne Yapsın?”

SELİM GÜNDÜZALP

Elindekini görmeli insan, elindeyken görebilmeli...

Bor'un pazarları hep çabuk geçer. Eşegini de Niğde'ye her zaman süremezsin; vakit olmaz, yol vefa etmez, Niğde de kalınamaz...

Ölmeden kıymetini bilmeli insan.

Yollar bitmeden, yolcular gitmeden ticaretini yapmalı.

Sahip olduklarını, elindekileri görmeli, elindeyken görebilmeli...

Gözlerini kapadığında üstündeki gökler yıldızlarla dolu olsa ne fayda?.. Yaşarken yıldızları göremediysen...

...

Ölüm geldikten sonra ahın da vahın da bir faydası olmuyor.

Hz. Mevlana'ya atfedilen bir söz var: “Biliyorum” diyor, “Ben öldükten sonra

gelip mezarımı öpeceksin. Yaşarken gel de, yanağımı öp.”

Nisyan o kadar sarmıştır ki nazarımızı, yaşarken değerini veremeyiz hiçbir şeyin... Sonradan verdiğimiz değer de bir faydası olmaz...

...

Hayal kurmak güzeldir elbette. Hayallerimizle yaşar, onlarla yürürüz... Fakat çoğu kez hayallerimize o kadar dikkat kesiliriz ki, elimizi ayağımızı göremez oluruz. Oysa hayallerimize onlarla yürüyebiliriz. Elindekini değerini bilmeyen, onlardan güç almayan hayallerine nasıl ulaşır!.. Bunun için kıymetini bilmeli insan, vaktinin, kalbinin, insan olmanın. Değerini bilmeli insan, taş olmadığı, mikrop olmadığı, ot olmadığı, canavar bir sırtlan, acımasız bir çakal olmadığı...

...

Elimizde her şeyden daha değerli bir ömrümüz var. Ömür sermayemiz var.

Anlatılır ki, birisine demişler: “Sana çok büyük bir servet verilecek, ama bir şartla!” Adam heyecanlanmış elbette ve şartı sormuş. “O şart” demişler, “kabul edersen, ertesi gün öleceksin.”

Siz ne yapardınız böyle bir teklif karşısında.

Dünyanın en büyük zenginliği, hayatın olmayınca nasıl da değersiz oluyor değil mi!..

İşte hayatımız, ömrümüzün dakikaları servetlerden daha değerli. Ne mutlu elden çıkmadan değerini bilenlere.

...

Değer bilmek derken, bu değer bildim demekle bilinmiyor elbette.

Asr Suresinde Rabbimiz herkesin hüsranda

da olduğunu bildiriyor. Hepimiz hüsranda, ziyanda, kayıpta olan tüccarlarız. Çünkü değerliyi verip değersiz alıyoruz. Bu paha biçilmez ömür dakikalarımızı verip, fani dünyanın fani mallarını, faydasız işlerini alıyoruz. Elbette hüsrandıyız.

Bizi bu hüsrandan kurtaracak bir yol, bir formül yok mu?

Elbette var: İman edip salih işler yapmak.

Evet Rabbimize hamd olsun ki, hüsrandan kurtulmak isteyenlere bir yol açmış.

İman edip gereğince yaşamak ve dünya ve ahirete faydalı işler yapmak. Veya “Hakkı hak bilerek ittiba etmek (uymak), bâtılı bâtıl bilerek içtinab etmek (uzaklaşmak).

Allah'a ve Resulüne uyan hem dünyada hem ahirette kaybetmez, hep kazanır.

...

Bir de Bediüzzaman Hazretlerinin bir hatırlatması var. Kısaca şöyle diyor: Bu zamanda günahlar çok arttığı ve kolay olduğu için menfi ibadetle, yani günahlardan kaçarak, çok sevap kazanılabilir. Çünkü günahattan kaçmak vaciptir; farzların dışındaki ibadetler sünnettir. Bir vacip (çünkü Allah'ın emri), bin sünnetten daha sevaplıdır. Dolayısıyla fazla ibadet yapmayan bu zamanın insanları, günahlardan kaçarak vacip işlemiş ve çok sevap kazanmış olur.

Şöyle bir örnek de verir: Bir havuzu su doldururken çatlakları, delikleri tıkamak lazım ki havuz dolsun. Bu zamanda havuzu su doldurmak (ibadet yapmak) kolay olmayabilir, ama delikler, çatlaklar tıkanca (günahlardan kaçınılsa) havuz yavaş da olsa dolacaktır.

Madem havuzumuzu doldurmaya, amel defterimize güzel şeyler yazdırmaya geldik. Değer bilelim, değer verelim, değer bulalım inşaallah...❖

Dokuz

GAMZE KOÇ

WWW.KUHAMMERKUL.COM 2024 Y@BNERKUL Instagram: @KUHAMMERKUL

Dokuzu nasıl bilirsiniz? Benim aklıma dokuz denince daha çok bir çocuğun dünyaya ulaşma süresi gelir. Dokuz ay... Bir insan yavrusunun dünyaya gözlerini açması için beklenen süre... Hep ağızımızda gezdirmeye alışkın olduğumuz dokuz ay işte... On ikiyi de onun devamı, bir uzantısı olarak bellemiş zihnim nedense. Zaten bir anneden de bundan başka ne beklenebilir ki? Avrupa Birliği bayrağının üzerindeki yıldızların on iki olduğu, mezhep imamlarını, Hz. İsa'nın havarilerinin sayısı ya da Sümerler'in on iki gezegenin varlığına inanmalarını düşünenecek halim yok. Bir anne olarak çok çok mevsimleri oluşturan ayların sayısı ve doğal olarak da dönüp aynı yere geldiğinde bir ömrün yıl dönümüdür diye düşünürüm ben.

Anneler sancıyla nihayete erdirir dokuz ayı ve kucağına alırlar yepyeni bir dünyayı. Doğduğun ayın üstünden bir yıl geçince de bir yaşın bitmiş olur. Yeni yaşın, varsa nasibinde yaşayacakların kutlanır, hasılı bu mesele sevinçle karşılanır. Yani şimdiye kadar hep böyle olduğuna alışmıştık. Artık bunda bile karışacak zihinler! Zira artık

dokuz ay sonunda 1 çocuğun dünyaya gelmesi değil, dokuz ay boyunca 40 bin çocuğun ölmüş, öldürülmüş olması konuşuluyor ve ne yazık ki yine dokuz ayın üstünden geçen bir yıl, kutlama yerine onca evladın ölüm senesi olarak yad ediliyor! O acı acı çığlık atan bebek sesleri kulaklardan çıkmıyor, açık yaraya tuz basılıyor, döne döne ciğerimize bıçak saplanıyor, düşündükçe beynin sağlam kalmasına şaşılıyor.

Dokuz, artık sabıkalı ona da kara çalındı. İyi bilemeyiz! Artık dokuzu sizden sorarlarsa isteniz de iyi billirdik diyemezsiniz!

İki kez bekledim bu dokuz ayı ben. İki kez anne oldum ve tam iki tane dokuz ay uğurladım. Kaç heyecan, kaç korkuyla karışık sevinç sığıyor içine, çok iyi biliyorum. Ama her geçen dokuz ayın sonunda haneye bıraktığı haber öyle olmuyormuş, bunu bugün iliklerime kadar hissettim. EKİM'de duyuldu felaket!

KASIM,
ARALIK,
OCAK,

ŞUBAT,
MART,
NİSAN,
MAYIS,

HAZİRAN geçti. Üstünden tamı tamına dokuz ay geçti. Doğan çocuklara sevinmenin tadı da adı da değişti. Dokuz ay... Dile söylemesi ne kadar da kolay!

TEMMUZ da bitti.

AĞUSTOS,
EYLÜL de.

Ve şimdi yine EKİM! Tam on iki ay geçti ve 70 bin çocuk doğmadı, öldü! Halbuki çocuklar doğar ve diğer seneye ulaşınca yaşlarını karşılarlar. Ama ulaşamadılar. Biz de karşılayamadık, baktık. Bakmamız emredilmiş gibi baktık. Tarihte bu bakmanın bile adı başka bir şey diye kayıt altına alındı buna da eminim. Allah'tan yumruğunu sıkı sıkı, dişlerini kıra kıra bakmakla film izlerkenki bakmanın arasında ciddi bir fark var!

Bu işte bir terslik var, bu rakamlarda bir tuhafılık var dememek elde değil. Milyonlarca çocuğun doğumu için değil ölümü için 9 ay bekleyen insanlar... Bu rakamlarla bu çocukların aynı cümlede olmasında bir tuhafılık var!

Bu çağda değerlerimizin değişmesi için gece gündüz uğraşanlar var! Yaşanan olaylar kendi bildiği doğruyu gün içinde birkaç kere insana sorgulatır oldu. Güzele çirkin, kötüyü iyi, doğruya yanlış diyen diyene. Tepetaklak çoğu kararlar.

Onca zamanın içinde yaşamak varken, Gazze katliamına denk geldim ben.

Bu vakte sipariş edilmiş kulluğum. Burada okundu adım. Yoklama listesinde "buradayım" demeye utansam da işte burada durup duruyorum. Bir adım ileri ya da geri gidebilme imkânım yok. Şahit olmanın yükünün bu kadar ağır olabileceğini birileri söyleseydi inanmazdım. Etkimin ve yetkimin hitap ettiği alanın bu kadar dar olmasına hiç bu kadar gönül koyduğumu hatırlamıyorum. Dokuz denince de artık aklıma anne sevinçleri gelmiyor. Yutkunamadığımdan mı, istediğim gibi rahat rahat konuşamadığımdan mı, yoksa boğulduğumu hissettiğimden midir nedir "dokuz" "doğum" değil "boğum" artık benim için.❖

Şiir

Ümit Kesme Allah'tan

NUREDDİN PALA

Ümit kesme Allah'tan!
Düşünme kara kara!
İman gözlüğünü tak,
Güzel olsun manzara!

Ümit kesme Allah'tan!
Düşünme kara kara!
Gelmese idi rahmet,
Kâr etmez idi para

Ümit kesme Allah'tan!
Düşünme kara kara!
Ümit kesmek Allah'tan,
Helak eden bir yara

Ümit kesme Allah'tan!
Düşünme kara kara!
Teşebbüs etmediysen,
Kusuru kendinde ara

Ümit kesme Allah'tan!
Düşünme kara kara!
Yok diye isyan etme,
Önce çok şükret vara

Ümit kesme Allah'tan!
Düşünme kara kara!
İnsan zaten çok aciz,
İnsan zaten fukara!

Ümit kesme Allah'tan!
Düşünme kara kara!
Rabbimden müjdeler var,
Bakma başka efkâra.❖

Sünnet-i Seniyyeye İttibanın Beden ve Ruh Sağlığımız Üzerindeki Etkileri

MEFRA BİLGE DÖNMEZ

Günümüzde Peygamber Efendimiz'in (sav) sünnetinin ihmal edilmesi ile doğru orantılı olarak artan bir hastalık seliyle boğuşur hale gelmiş bulunmaktayız. Sünneti öğrenmek ve yaşamak konusundaki ihmâl neticesinde karşılaştığımız sıkıntılar, maalesef telafisinde çok zorlanacağımız boyutlara ulaşmış durumda.

Oysa, beşerin maddi, manevi hastalıklara tutulduğu ve bu hastalıkların giderek çoğaldığı asrımızda, âlemlere rahmet olarak gönderilen peygamberimize (sav) tâbi olmak, şüphesiz ki hastalığımızı sağlığa, sıkıntımızı feraha, asrımızı saadet asrına çevirecektir. Zira bir insan olarak gönderilmiş olan peygamberimizin beşerî yönüyle de bizim için en güzel örnek olduğu muhakkaktır.

Bu yazımızda; hastalıkların asıl sebeplerinin sünnete uymamaktan kaynaklandığını

ve Resulullah'a tâbi olmakla bunların nasıl da kolayca izale olacağını ele alacağız.

Âlemlerin Rabbi olan Allah, insanı âlemin misali musağğarı yani küçültülmüş bir örneği suretinde yaratmıştır. Tıpkı âlemlerdeki eşsiz düzen ve ahenk gibi, insan vücudunda da muhteşem bir nizam söz konusudur. Her insan, içinde fevkalade büyük faaliyetlerin olduğu bir âlemdir.

Büyük âlem olan kâinat, ilahi kudretle son derece intizamla idare edildiği halde, ilahi kanunlara aykırı olarak beşerin yaptığı her müdahale, kâinatta bir düzensizlik ve inhizama sebebiyet vermektedir. Bediüzzaman Said Nursî Hazretlerinin tabiriyle; **“Beşerin bulaşık eli karışmamak şartıyla, hiçbir şeyde hakiki nezafetsizlik ve çirkinlik görülmemektedir.”** Evet bu âlem son derece güzel idare ve tanzim edilmektedir. Mülk

suresinin 3. ve 4. ayeti kerimelelerinde Rabbimiz, kainattaki düzeni ne güzel ifade buyuruyor.

“Rahman olan Allah'ın yaratışında hiçbir uygunsuzluk göremezsin, gözünü çevir de bir bak, bir bozukluk görebiliyor musun? Sonra gözünü tekrar tekrar çevir bak; göz (aradığı bozukluğu bulmaktan) âciz ve bitkin halde sana dönecektir.”

Şu muhteşem âlemde kusur olarak addedilen hadiselerle yapılan müdahalelerin, ne kadar vahim neticeler doğurduğunu bugün daha iyi görmekteyiz. Evet şu uçsuz bucaksız kâinat, Alîm isminin sahibi tarafından bilerek düzenleniyor. Hakîm olan Allah, hikmetle idare ediyor. Her şeye kâdir olan Kadîr Rabbimiz, kudretiyle kolayca ve fevkalade mükemmellikte dünyayı tedbirine mazhar kılıyor.

Aynı şekilde insan vücudu da akıl almaz bir karışıklık ve faaliyet içinde olmasına rağmen, hayret edilecek bir düzenle işliyor. Yani Allah tarafından işlettiriliyor. Adeta bir fabrika gibi, içinde insanın hayatı için gerekli levazimat ihzar ediliyor. Vitaminlerle, minerallerle zenginleştirilmiş, ab-ı hayat olan kanımız, bütün organların imdadına gönderiliyor. Yine vücuda zararlı olan bazı toksik maddeler, beden her bir hücresinden ayrıştırılarak uzaklaştırılıyor. Bu mükemmel nizam ve intizamı seyreden insan, yalnızca Allah'ın kudretinin büyüklüğüne hayran kalarak Rabbine “Elhamdülillah” diyor.

Fakat bu dünya imtihanına gönderilen insanların da bir vazifesi ve gönderiliş amacı olması hasebiyle, ilahi kanunlara yalnızca şükretmekle kalmayıp, elbette ki onlara aykırı hareket etmemesi gerekiyor. Rabbimiz tüm kullarına, **“Sizin için din olarak İslam'ı seçtim”** buyururken, şüphesiz bu hakikati vurguluyor. Zira bildiğimiz üzere, **“din; akıl sahibi insanları kendi hür**

iradeleriyle, dünyada ve ahirette iyiliğe ve mutluluğa ulaştıran ilahi kanunlar”³ olarak tanımlanırken, dünya ve ahiret saadetini arzulayan beşere ilahi bir reçete sunuluyor. Demek maddi ve manevi mükemmel olarak, **“Ahsen-i takvim”**⁴ suretinde yaratılmış olan insanın vazifesi; ilahi kanunlar çerçevesinde hareket ederek, kendisine bahşedilmiş olan nimetlerin yönünü ebediyete doğru çevirmek, dünya ve ahiret saadetine nail olmaya çalışmaktır. İnsanlığın bu ilahi kanunlara yüz çevirerek doğruya ulaşması da, hakiki saadeti yakalaması da asla mümkün olmayacaktır. Zira her şeyin sahibi olan Allah, her şeyi bilerek yapıyor. Bu yüzden onun koyduğu nizama ve intizam kanunlarına aykırı hareket etmek, elbette bütün beşeriyeti hüsrana sürükleyecektir. Bu kanunlar ise Kuran ve Resulullah'ın sünneti ile insanlığa vaz edilmiştir. Bediüzzaman Said Nursî Hazretleri bu hakikati Mektubat adlı eserinde şöyle vurgulamıştır:

“Evet şu kâinatın sahib ve mutasarrıfı elbette bilerek yapıyor ve hikmetle tasarruf ediyor. Her tarafı görerek tedvir ediyor ve her şeyi görerek bilerek terbiye ediyor ve her şeyde görünen hikmetleri, gayeleri, faideleri irade ederek tedvir ediyor.

Madem yapan bilir, elbette bilen konuşur. Madem konuşacak elbette zîşuur ve zîfikir ve konuşmasını bilenlerle konuşacak.

Madem zîfikirle konuşacak, elbette zîşuurun içinde en cemiyetli ve şuuru külli olan insan nevi ile konuşacaktır.

Madem insan nevi ile konuşacak elbette insanlar içinde kabil-i hitab ve mükemmel insan olanlarla konuşacak. Madem en mükemmel ve istidadi en yüksek ve ahlaki ulvi ve nevi beşere mukteda olacak olanlarla konuşacaktır. Elbette dost ve düşmanın ittifağıyla en yüksek istidatta ve en âli ahlakta ve nevi beşerin humsu ona iktida etmiş ve nısf-ı arz onun hükmü manevisi altına girmiş ve istikbal onun getirdiği nurun ziyasıyla bin üçyüz sene ışıklanmış ve beşerin nurani

kısmı ve ehl-i iman mütemadiyen günde beş defa onunla teccid-i biat edip ona duay-ı rahmet ve saadet edip ona me-dih ve muhabbet etmiş olan Muhammed Aleyhissalâtü Vesselam ile konuşacak ve konuşmuş ve resul yapacak ve yapmış ve sair nevi beşere rehber yapacak ve yapmıştır.”⁵

Bizlere düşen de nev-i beşere rehber olan Peygamber Efendimiz’in (asm) sünneti seniyesine tâbi olmak, onun nuruyla nurlanmaktır. İnsanlığın maddi ve manevi sıkıntılarının dermanı ve yegâne ilacı budur. Zira Peygamberimiz (asm) Rabbimiz tarafından bize “Üsve-i Hasene” olarak gönderilmiş, bu hakikat yüce kitabımız Kur’an-ı Kerim’de, Ahzab suresinin 21. ayetinde; **“Allah’ın Resulünde sizin için pek güzel bir örnek vardır”** şeklinde ifade buyrulmuştur.

Herhangi bir konuda en doğru olanın tam aksine hareket etmek; elbette en yanlış olanı tercih etmek olacağından, Resulullah’ın sünnetini uygulamamak, hatta aksini yapmak bir Müslümanın yapacağı en büyük yanlışlardan biri olacaktır. Ayrıca insanlığa her yönüyle rehber olması açısından bir beşer olarak dünyaya gönderilmiş peygamberimizin, beşerî yönünde de bizim maddi ve manevi hayatımız için elzem olan sırlar saklı olduğu muhakkaktır. Kaldı ki âlemlerin Rabbinin **“o hevasından konuşmaz”**⁶ buyurarak onun ağzından çıkan her sözün vahiy kaynaklı, ilahi rıza odaklı olduğunu inzal buyurmasına rağmen, söyledikleri sözleri ve hayatı boyunca bizzat uyguladığı edep ve âdabları ihmal etmek bizlere çok şey kaybettirecektir.

“Evet siyer-i nebeviyeye dikkat eden ve sünnet-i seniyyeyi bilen katıyyen anlar ki, edebin envainı Cenab-ı Hak, Habibinde cem etmiş. Onun sünneti seniyyesini terk eden, edebi terk eder.”⁷

Rabbimizin kullarından isteği; göndermiş olduğu Furkan’a tâbi olup, iyiyi kötüden ayırarak hakikate ulaşmak iken ve Hazret-i Aîşe’nin tabiriyle **“hulukuhul Kuran”**⁸ olan

Resulullah, yaşayan bir Kuran iken, onun sünnetine tâbi olmamak, dolayısıyla ilahi emirlere de aykırı hareket etmek olacağından, sünnet-i seniyyeye ittiba hakikaten çok önemlidir.

“De ki: Eğer Allah’ı seviyorsanız, gelin bana uyun ki Allah da sizi sevsin.”⁹

Evet Allah’a muhabbeti olan bir kim-senin, mutlaka Habibullah’a ittiba etmesi gerekmektedir ve bu ittiba, insanın yalnızca âhiretini değil, aynı zamanda dünyasını da asr-ı saadete çevirecektir. İçinde bulunduğu modern zamanın, ilahi kurallara aykırı öğretileri ile küsufa tutulan insanlığı, bu asrın bela ve musibetlerinden kurtaracak ve beşeriyeti tekrar saadet asrına kavuşturacak sırlı bir iksirdir sünnet-i seniyye ve yine ona tâbi olmamak da insanlığın felaketini hazırlayan bir afet gibidir. Bu hakikati anlamak için, içinde yaşadığımız zamanın bedenî ve ruhî hastalıklarına nazar etmek kâfidir. Zira sünnet-i seniyyeden uzaklaşmış, hayata geçirebilmek bir yana, bilgi sahibi olmak konusunda bile gereken hassasiyeti gösterememiş ahir zaman ümmeti olan bizler, maddi ve manevi sıkıntı, buhran ve hastalıkların pençesinde inlemekte iken, bizi tekrar ayağa kaldıracak olan sünnet-i seniyyeye ne kadar da muhtaç olduğumuzu anlamaktayız. Bütün hastalıkların temelinde yatan sebepler; hadis-i şeriflerde belirtilmiş ve maddi, manevi tüm sıkıntılar, sünnet-i seniyye ile uygulamaya konulmuş olan ilahi kanunlara tâbi olmak ile izale edilebilecekken, hakikate göz yummak yalnızca kendimize zarar vermek olacaktır. Bilimsel çalışmaların hız kazanmasıyla bugün iyice netleşmiştir ki; sağlığımız için gerekli olan yaşam tarzı, aslında asırlar önce sünnet-i seniyye ile sabit kılınmış, fakat zamanla unutulması ve ihmal edilmesi neticesinde bugün beşeriyet geri dönülmesi çok zor bir hastalık zinciriyle boğuşur hale gelmiştir.

Sünnet-i seniyye ile sabit kılınmış en mükemmel yaşam tarzına geçmeden evvel

Necm suresi 7. ve 8. ayetlerini tefekkür ve dikkatle okuyalım ve Resulullah’ın yaşadığı hayatın ne kadar kıymetli bir rehber olduğunu bir kez daha düşünelim. **“O hevasından konuşmaz. O ne konuşmuşsa kendisine yapılan bir vahye dayanır.”**

Şimdi Peygamber Efendimiz’in (sav) yaşamış olduğu ve bize de tavsiye ettiği bu sade ve temiz yaşam tarzının maddi ve manevi sağlığımız için ne derece önem arz ettiğine birlikte bakalım.

1. “BİSMİLLAH HER HAYRIN BAŞIDIR.”¹⁰

Yüce Allah’ın, Kur’an-ı Kerim’inde 114 defa inzal buyurduğu besmelenin anlam ve önemi üzerinde ne kadar dursak kâfi gelmeyeceği aşîkârdır. Fakat bu konuda gereken hassasiyeti gösterebilmek, bir nebze olsun hikmetini idrak edebilmek, maddi ve manevi sağlığımız için olmazsa olmaz bir yaşam düsturunu hayata geçirebilmek adına hadis-i şeriflerde geçen ihtar ve uyarılara bakmak yerinde olacaktır. Besmelenin binlerce hikmetinden yalnızca birkaçını paylaşmak bile bu konudaki hassasiyetimizi artıracaktır inşallah.

Hz. Aîşe’den (ra) rivayet edildiğine göre; Peygamber Efendimiz (sav) buyuruyor ki:

“Herhangi biriniz yemek yerken Allah’ın adını ansın. Yemeğe başlarken Allah’ın adını anmayı unutmuşsa o zaman ‘bismillahi evvelehü ve ahirahü’ (başında da sonunda da Allah’ın adı ile) desin.”¹¹

Peygamber Efendimiz’in (sav) besmelenin üzerinde bu kadar önemle durması, hakikaten dikkat edilmesi gereken bir konu olduğunu göstermektedir. Zira besmeleyi unutan kişinin hatırladığında yalnızca “Bismillah” değil de “başından sonuna bismillah” demesinin tavsiye edilmesi, besmele ile yenilen yemekte çok sırlar saklı olduğuna işarettir. Malumdur ki, insan ne yerse odur. Yediği nimetlerin helal ve temiz olması, üzerine Allah’ın adının anılması, yemeğinin ve dolayısıyla yediklerinden teşekkül ettirilen

hücrelerinin de temiz ve sağlıklı olmasına sebep olacaktır.

“O halde eğer onun ayetlerine inanan mü’minler iseniz, üzerlerine Allah ismi anılmış olanlardan yeyin.”¹²

Evet Rabbimiz yüce kitabında bizlere, üzerine besmele çekilmiş gıdalardan yeme-yi emir buyurmaktadır.

Kimya Mühendisi Erkan Uysal “Besmele ve Yemek” isimli yazısında şu açıklamayı yapar:

“Evet artık biliyoruz ki su ve yiyeceklerimiz her türlü sözden etkileniyor ve söylenen her sözü üzerlerine kaydediyor, sözlere tepki veriyorlar.”¹³

Uysal yazısında bir deneyden de bahsediyor: **“Yiyeceklerle yapılan bir deneyde, iki kavanoza bir yemek konulmuş. Bir kavanoza her gün ‘teşekkür ederim’ denilmiş, diğer kavanozdaki yemeğe ise ‘seni aptal’ sözü söylenmiş. Çok geçmeden ‘seni aptal’ denilen kaptaki yemek siyah renge dönerek çabucak bozulurken, diğer yemek hala taze kalmıştır. Bir insanın sözünden etkilenen su ve yiyeceklerin Rabbimizin sözlerinden etkilenmemeleri mümkün olur mu? Bilakis onun sözleri karşısında tamamen teslim olur ve ona itaat ederler.”**

“Masaru Emoto, suyun kelimelere verdiği tepkiyi ve suda meydana gelen değişiklikleri görmek için pek çok deney yapmış ve ortaya çıkan sonuçların fotoğraflarını çekmiştir. Suya Japonca olarak söylediği güzel sözlerle su moleküllerinin kristal yapıları daha düzgün ve güzel bir hale gelmiştir. Suya söylenen kötü sözlerle suyun kristal yapısının bozulduğu düzensiz bir hale geldiği fotoğrafları çekilerek kanıtlanmıştır.”¹⁴

Erkan Uysal yazısının devamında Müslümanlara, dinine sınıksız sarılmasına vesile olacak güzel tavsiyelerde bulunur:

“Evet Masaru Emoto yaptığı ve kanıtlandığı deneylerle sözlerin su ve yiyecekler üzerindeki etkisini göstermiştir. Ama İslam’ın

öğrettiklerinin yanında, yaptığı bu çalışma çok küçük bir ispat olarak kalmaktadır. Nasıl ki kelime-i şehadet bir kafiri tüm günahlardan temizleyip Müslüman yapıyor ve cehenneme yakıt olmaktan kurtarıp cennete layık hale getiriyorsa; nasıl ki Allah'ın adını anmak boğazlanan hayvanı leş olmaktan kurtarıp temiz bir gıda haline getiriyorsa, Besmele de işte bu şekilde besinlerimizi temizleyip güzelleştirir.”¹⁵

Erkan Uysal besmeleye olan ihtiyacımızı şu sözleriyle özetler:

“Yiyeceklerimiz soframıza gelene kadar kim bilir hangi seslere maruz kalıyorlar? Hangi ortamlarda ne düşünceler ile pişiriliyorlar? Bilindiği gibi tüm varlıklar Rabbimizi anarlar, böylece tazeliğini ve temizliğini korurlar. Ancak marketlere, pazarlara gelen yiyecekler zaten ölmüş ve işlenmiş besinlerden oluşmaktadır. Bu durumda dışarıdan her türlü tesire açık hale gelen besinlerimiz söylenen her sözden, dinlenen her türlü müzikten daha çok etkilenmektedir. Marketlerde besinlerimize dinlettirilen nice müzikler, çalışanların sözleri, mutfakta bizim söylediklerimiz, dinlettiklerimizin hemen hepsi bu yiyecekler üzerine kaydedilmektedir. Açıkta kalan besinlerimizden, rivayetlerde bildirildiği üzere nice şeytan ve cinnilerin faydalanıp enerjilerini emmeleri de cabasıdır. Böyle besinlerle hastalanmamız, zayıf ve güçsüz kalmamız hiç de imkânsız değildir.”¹⁶

İnsanın en büyük düşmanı olan şeytanın şerrinden muhafaza olmak noktasında da besmele asla ihmal etmememiz gereken bir uyarı olarak hadislerde geçmektedir.

Cabir bin Abdullah'tan (ra) nakledilen bir hadisi şerifte Hz. Peygamberin şöyle buyurduğu rivayet edilmektedir:

“Kişi evine döndüğü zaman içeri girerken ve yemek yerken (Besmele çekerek) Allah'ın adını zikrederse, şeytan avenelerine (yardımcılarına); ‘Size burada geceleme de yok, akşam yemeği de yoktur.’ der. Ama o kişi, evine girerken Allah'ı zikreder

fakat akşam yemeğini yerken zikretmezse, şeytan avenelerine; ‘Akşam yemeğine kavuştunuz, ama burada gecelemeniz mümkün değil.’ der. Adam eve girerken ve yemeğe başlarken “Bismillah” diyerek Allah'ı zikretmezse, şeytan avenelerine; ‘Yemeğe de yetiştiniz, yatmaya da!’ der.”¹⁷

Şeytanın ortak olduğu hiçbir işten insana hayır gelmeyeceği muhakkaktır. Ondan korunabilmek de her işe Allah'ın adıyla başlamakla mümkün olacaktır.

Yine Ümeyye ibnu Mahşiy (ra) anlatıyor: “Resulullah (sav) otururken bir adam besmele çekmeden yemek yiyordu. Yemeğini yemiş geriye tek lokması kalmıştı. Onu ağzına kaldırırken “bismillahi evvelehü ve ahirahü” dedi. Bunun üzerine Resulullah (sav) güldü ve: “Şeytan onunla birlikte yemeğe devam etti. Ne zaman ki Allah'ın ismini zikretti. Karnındakileri hep kustu” buyurdu.”¹⁸

Ebu Hureyre'nin naklettiğine göre; Allah Resulü (sav) şöyle buyurmuştur: “Yüce Allah'ı anarak başlanmayan her anlamlı söz veya iş bereketsizdir/sonuçsuzdur.”¹⁹

Evet bu hadis-i şerifte hayırdan, bereketten mahrum kalmamak, nihai neticeye ulaşabilmek için besmele ile başlamamız gerektiğinin vurgulanmasının yanı sıra, besmele bir mümin duruşu ve Müslüman kimliğinin alâmeti, kulluk bilincinde ömür geçirmenin nişanesi, adeta bir mihenk taşı olarak da belirtilmiştir. Zira besmele çekilmeden başlanacak, mübah olmayan bir amel de hayırsız menfaatsiz ve bir Müslümanın uzak durması gereken bir iş sınıfına girmektedir. Hayata besmele bilinci ile bakmak kişiyi hesabını veremeyeceği durumlardan da alıko-yacaktır. Bu dünyaya gönderiliş gayesi, marifetullah ve muhabbetullah olan insanın, her anında yaratıcısına yönelmesi, vazifesini hakkıyla yerine getirmesi ancak ve ancak bismelenin feyzi ile mümkün olmaktadır. Gündelik işlerin koşturmacası esnasında, gafil ve Allah'tan uzak kalmamak, her anımızda onun varlığını hissederek yol almak,

her işimizde besmeleyi okumak kul olduğumuzu, onun izni ve iradesi ile muvaffak oluşumuzu ihtar edecektir ki, esasında bu farkındalık en başta aciz ve zaif olarak yaratılmış insana çok büyük bir nokta-i istinad teşkil edecek ve kendini ferah ve hafif hissetmesine vesile olacaktır. Bediüzzaman Said Nursi Hazretleri bu hakikati “evet iman tevhidi, tevhid teslimi, teslim tevekkülü ve tevekkül saadeti dareyni iktiza eder” cümlesiyle ne kadar da güzel vurgulamıştır.

İnsan mutlak güç ve kuvvet sahibi olan Allah'a dayandığında hayatında bir suhulet peyda olmasının yanı sıra, ruhen ve psikolojik anlamda da kendini rahat ve huzurlu hissedecek ve peşi sıra iki dünya saadetine erişecektir. Bütüncül bir bakış açısıyla hadis-i şeriflere baktığımızda anlaşılan odur ki, insan yalnızca ubudiyet cihetiyle değil, fiziksel ve ruhsal anlamda da hayatın her anında besmeleye muhtaçtır. Evet bu durumda biz Müslümanlara düşen görev; zaten mükemmel şekilde yaratılmış vücudumuzu, Allah'ın rızası dairesinde kullanarak korumak, Onun ismi ile her işimize başlamak ve besmele ile her hayra kavuşmak olmalıdır.❖

(Bu yazının kaynaklarına, zaferdergisi.com'daki sayfasından ulaşabilirsiniz.)

Mısraların Anlam Yüklü Dünyası

MEHMET KERİMOĞLU

Değildir hüsn-i mâder-zâd muhtâc-ı
zer ü ziver
Tekellüf hüsne de reh-yâb olsa
dil-pesend olmaz

— Nâbî

Günümüz Türkçesiyle:

Anadan doğma güzeller altın ve benzeri süsleyici maddelerle güzelleşmeye muhtaç değildirlir / (fitri/doğal güzelliği olmayan için de) zorlamalarla elde edilen güzellik gönül alıcı olmaz.

Bu beyit, yapmacık, sunî ve zorlamayla elde edilen şeylerin fitri, tabii ve doğal olmadığından, insan tabiatına tesir etmediğini ifade eder. Çünkü fitrat fitri olmayanı reddeder.

Arapçada doğuştan kara gözlü olanların sürme ile yapılan kara gözler gibi ol/a/mayacağını ifade eden “Leyse't-tekehul fi'l-ayneyni ke'l-kuhli” (sürme ile yapılan kara gözlülük, doğuştan gelen kara gözlülük gibi cazip değildir) kelam-ı kibarı da bu manayı veciz bir şekilde ifade eder.❖

“Pişmanlık Tövbedir”

ÖMER SEVİNÇGÜL

Babam televizyonda bir program izliyordu. Konuşmacılardan biri “Pişmanlık tövbedir” diye bir söz alıntılıdı. Hadismiş sanırım. Hoşuma gitti. Benim de günahlarım var çünkü. İşliyor sonra da pişman oluyorum.

Kim işlemiyor ki! Gerçekten ne güzel bir söz! Umut veriyor insana.

Fakat her günahın kalıcı bir yanı var insanın ruhunda.

Günah işlendi mi, artık hayat defterinden silinemez. İnsan yaşadıkça o da yaşar.

“Keşke işlemeseydim!” sözü sessiz bir çığlık halinde kalbin kulağını tırmalar durur.

Ne çare, olan olmuştur artık!

Günah gider, izi kalır. Bir zehirli tortudur bu izler. İşlenen tek günah bile bir ömrü acılarla doldurmaya yeter.

Bir kara lekedir günahlar. Damla damla düşer kalbe ve nokta nokta karartır onu. Kalbi körleşenin dünyası da kararır.

Günahlar, yaralar açar. Kalbi dinmez elemelerle doldurur. Her günah bir damla kezzaptır.

Deldiği ruhun sancısı asla bitmez. Cehennemnin dünyaya ve içimize uzanmış bir

alevidir bu sancı...

Bu yaralar tövbe merhemiyle şifa bulur ancak. Ruhu temizlemek için gözyaşı yağmurunu ve istiğfar suyu gerek.

Merhamet elini ve mağfiret silgisini harekete geçiren, dua iniltisidir.

Allah dilerse affeder. Sonsuz merhamet sahibidir o. Merhameti öfkesini geçmiştir.

Onun şefkati, yürüyerek geleni koşarak karşılamaktadır. Kabirde eza, ahirette cefa etmeyebilir. Fakat...

Fakat dünyada bir azap var ki kurtuluşu yoktur. Utanan kalbin içinde bin cehennem yanar. İnsan yaşadıkça sönmez bu ateş.

İçimizin derinliklerinde kurulu mahkemede vicdanın onayladığı bir kararın uygulamasıdır bu.

Bir ömür vicdan azabı ve bir hayat dolu su pişmanlık işkencesi!

Evet, Rahman insanı affedebilir ama

insan kendi kendini affedemez, affetmemeli. Affederse insan değildir!

Şu perişan halimize rağmen hâlâ insan kalabiliyorsak, günahımızdan utanmadığımız, pişmanlık ateşiyle yandığımız içindir.

Buna da şükür!

Teselli için bir hakikati daha paylaşayım seninle... İnsan günahlarından da sevap kazanabilir.

Nasıl mı?

Her hatırlayışta için yanıp “Estağfirullah” der, sevap alırsın.

“Keşke” demekle bir şey kazanamazsın ama istiğfar ile sevap kumbaranı doldurabilirsin.❖

Alâka

PROF. DR. ALAADDİN BAŞAR

Dişimi çektiriyordum. Hekim, dişimi çekmeye zorlarken, o da damaktan kopmamak için âdeta direniyordu. Ben, morfinin verdiği rahatlıkla, acı çekmek yerine, bu ibretli manzarayı hayal âlemimde seyrediyordum.

Bu hal bana ölümü hatırlatmıştı.

Şöyle düşündüm:

Bu diş, çekilmeden az önce damakla, ağızla, beyinle, kısacası bütün bir bedenle bağlantılı idi. Ama, çekilir çekilmez, bütün bu alâkaları kaybetti. Artık o, diş değil bir kemikti. Ölen insan da öyle değil miydi? Ölmeden az önce onun bedeni, hava ile, gıda ile, yerküresinin dönüşü, güneşin doğuşu, baharın gelişi gibi nice hâdiselerle alâkalı idi... Ama, ölüm hâdisesiyle, ruhu bedeninden çekilince, artık onun için ne havanın, ne suyun, ne baharın, ne de güzün bir manası kalmıştı. Artık, dünya dönmüş veya dönmemiş, güneş doğmuş veya batmış, hava ısınmış veya soğumuş, bütün bunlar onu ilgilendirmiyordu...

İşte hepimiz bir gün ölümü tadacak, yani ruhun bedenden sıyrılıp çıkmasına şahit olacağız. Artık ne gözümüz görecektir, ne kulağımız işitecek. Ne midemizde açlık, ne alnımızda ter... Hepsi bitecek.

Ruhumuz yeni bir âleme göçmüş olacak.

Bugün hayatımızı, bir mahşer yolcusu olduğumuzu unutmuyarak güzelce değerlendirebilirsek o gün, kabir bizim için “Cennet bahçelerinden bir bahçe” olacak.❖

Hayalin İçinden Öyküler

Koku

HÜSEYİN BURAK UÇAR

Genç kız tam zamanında gelmişti. Binmesi gereken otobüs de onunla aynı anlarda yanaştı durağa. Çoğu zaman olduğu gibi ayaktaki yolcular oturanlardan daha fazlaydı. Binerken epey zorlandı. Şoförün yönlendirmeleri ile arkaya doğru ilerleyenlerle birlikte o da ilerledi. İlk anlardan beri hissettiği tuhaf bir koku arkaya doğru ilerledikçe daha da keskin bir hal alıyordu. Şu ana kadar hiç duymadığına emin olduğu bir kokuydu bu. Kötü bir kokuydu fakat sadece kötü demekle tanımlanamayacak bir tuhafliktaydı. Bu konuda hassasiyeti olan, burnu iyi koku alan biriydi. Bu kalabalık otobüsler onun için elbette hiçbir zaman iyi kokmuyordu. Fakat bu koku yanında diğer zamanlardaki kokular iyi sayılırdı.

Arkadan inenler olunca ayaktakiler biraz daha ilerlediler. Genç kız kokunun daha da keskinleşmesi ile artık dayanılmaz hale geldiğini düşündü. Fakat ne gariptir

ki, bu durumdan hiç kimse rahatsız değildi. Aksi takdirde mutlaka bunu dile getirenler, birbirlerine şikayet edenler veya şoföre bu konuda seslenenler olmalıydı. Yeni yolcuların otobüse binme çabalarını şoför “ilerleyelim beyler” komutu ile destekleyince, o da bir iki adım daha ilerledi. İşte o an kokunun kaynağına geldiğini kesin olarak hissetti. Kaynak şu an tam yanında durduğu koltukta oturan beyefendi idi. Nedenini bir türlü anlayamıyordu. Hem bu orta yaşlı ve halim selim görünen adam, gayet düzgün ve temiz giyimli biriydi, hem de onun yanında oturan diğer yolcu başta olmak üzere hiç kimse bu iğrenç ötesi kokudan rahatsız olmuyordu. Oysa genç kızın burnunun direkleri hiç sızlamadığı kadar sızlamış, hatta vücut dengesi bozulmuş, başında yine ilk kez yaşadığı türden bir baş ağrısı başlamıştı. Tam baygınlık geçireceğini hissettiği anlarda adam hiç beklemediği

bir hareket yaparak ayağa kalktı ve yerini genç kıza verdi.

- Ben birazdan ineceğim siz buyurun oturun.

Genç kızın bir kelime bile söylemeye dermanı kalmamıştı. Biraz daha ayakta kalsa zaten olduğu yere yığılıp kalacaktı. Bu oldukça uzun boylu adamla göz göze geldiklerinde onun çok karizmatik yüz hatları ve etkileyici bakışları dikkatini çekti. Hatta ünlü bir aktöre çok benzediğini düşündü. Adam zar zor da olsa arkaya doğru ilerledi. Böylece koku da azalmaya başlamıştı. Genç kız koltuğa oturduğunda hem biraz dinlenmiş hem de kokunun azalması ile biraz rahatlamıştı. Az sonra otobüs durdu ve inenler oldu. Kokunun tamamen bitmesi ile adamın o durakta indiğini anladı.

Hafta içi her gün evi ile işyeri arasında iki vasıta ile ve iki saati aşan süre ile yaptığı bu yolculuklarda birçok şey yaşamış, hatta bir seferinde şoförün kendisi ile tartışan ve susmak bilmeyen bir kadına kızarak otobüsü uygun bir yere çekip yolcuları terk ettiğine bile şahit olmuştu. Fakat bu akşam yaşadığı şey anlatılacak gibi değildi. Kimsenin duymadığı, sadece kendisini rahatsız eden, üstelik tanımlayamayacağı kadar tuhaf ve rahatsız edici bir kokuyu nasıl ve kime anlatabilirdi.

Bugün işten çıkınca rahatsızlığı nedeni ile bir haftadır işe gelemeyen bir arkadaşını ziyaret ederek hem ona biraz moral vermiş hem de annesi ve babası ile tanışmıştı. Babasının üvey olduğunu kendi babasının iki yıl önce vefat ettiğini anlatmıştı daha önce. Annesi üzülmüşün diye her şeye katlandığından söz etmişti. Bir yıl kadar önce aynı dönemde işe başlamışlardı ve çok yakın iki dost olmuşlardı. Onun hastalığına da çok üzülüyordu. Doktorlar henüz tam teşhis koyamamışlar, yeni tahliller istemişlerdi. Aslında birkaç aydır şiddeti gittikçe artan bir halsizlik ve baş ağrıları yaşadığından hep bahsediyordu fakat bu ağrılar

yatağa düşürecek kadar olmamıştı hiç. Bugün çok bitkin görmüştü arkadaşını ve çok üzülmüştü. Hem yüzü hem kalbi çok güzel olan, çalışkanlığı ve dürüstlüğü konusunda herkesi kendisine hayran bırakan birisiydi o.

Genç kız nihayet eve ulaşmıştı. Annesinin, eve geç geldiğine yönelik serzenişlerini anlayışla karşıladı.

- Benim güzel annem, gül kokulu annem, merak etme diye geç geleceğimi sana haber verdim ya!.. Diyecek oldu, pek takati olmadığı için vazgeçti. Yoksa annesinin söyleyecekleri de ezberindeydi:

- Anne yüreği kızım benimki. Elimde mi sanıyorsun. Sen gelene kadar ben ne felaket senaryoları yazıyorum biliyor musun? Ortalık kötülük dolu be kızım. Sen de anne olunca anlarsın. Sen gelene kadar tespihim elimde dualarım dilimde balkondayım hep biliyorsun. İşten çıkınca direkt eve gel, gideceğin yerlere hafta sonu git diye hep söylüyorum sana. Şu taliplerinin içinde en hayırlısı olduğuna inandığım, hem boylu boslu, hem güzel ahlaklı komiserin teklifini kabul et de ben de mürüvvetini göreyim, kurtulayım senden. Evlilik konusunda kimseye güvenemiyorsun biliyorum, fakat benim hislerime güven kızım.

Aslında genç kız annesini çok iyi anlıyordu. Babasını ve erkek kardeşini kaybettikleri o kazadan sonra onun bu dünyadaki her şeyi kendisiydi. Deyim yerinde ise yememiş yedirmiş, giymemiş giydirmişti. Konu komşuya diktiği elbiselerle ona hiç sıkıntı çekirmeden okutmuştu üniversitede. Gerçekten de anne yüreği anne merhameti başka bir boyut diye düşünürdü hep. Cennetin neden annelerin ayakları altında olduğunu anlayabiliyordu.

Fakat arkadaşını o gün ziyaret etmemiş olsaydı belki de ömür boyu bunun pişmanlığını yaşayacaktı. Çünkü ertesi sabah ölüm haberi ulaştı iş yerine. Gece yarısı vefat etmişti ve cenazesi ikindi vakti kılınacak

diye bildirilmişti.

Hemen izin alıp cenaze evine gitmek için yola koyuldu genç kız. İnanması çok zordu onun için. Arkadaşının ölmüş olmasını ne beynine ne kalbine kabul ettirebiliyordu. Dün vardı, bugün yok öyle mi diyordu içinden. Babasını ve erkek kardeşini küçük yaşta kaybettiği için onların ölümü daha farklı gelmişti ona. Çocuk bilinci ile bu kadar derinden hissetmemişti.

Cenaze evine girdiğinde hiç beklemediği bir şeyle karşılaştı. Dün gece otobüste duyduğu kokuya benzer bir koku vardı evin içinde. Çok şaşırdı. Bir anlam veremedi. Fakat koku aynı keskinlikte ve aynı tuhaflıktaydı. Kokunun kaynağı yine bir insan mı acaba diye geçti aklından. Yine çok rahatsız ediciydi ve yine başka kimse hissetmiyordu. Üstelik bünyesini yine aynı şekilde sarsmaya başlamıştı. Arkadaşının cesedi üzeri örtülmüş halde, salonun orta yerindeydi. Üzerine bir bıçak konulmuştu. Çok yaklaştığı halde kokunun kaynağının o olmadığı anlaşılıyordu. Annesi ile görüştü ve zar zor konuşarak taziyede bulundu. Evden bir an önce çıkmak için kapıya yöneldi. O sırada erkek misafirlerin olduğu odadan babasının çıktığını gördü ve aynı anda kokunun en keskin haline ulaştığını fark etti. Kaynak bu sefer arkadaşının babasıydı. Bütün bunlara hiçbir anlam veremiyordu. Babasıyla konuşacak takati kalmamıştı ve kendisini dışarıya zor attı. Evden uzaklaştıkça koku azalıyor.

Genç kız uzun bir süre nereye gittiğini bile düşünmeden hızlı adımlarla yürüdü. Yolunun üstündeki bir çay bahçesinde biraz dinlenmek istedi. Kendine gelmesine yardımcı olur düşüncesi ile bir kahve sipariş etti. Olanlar kafasını çok karıştırmıştı. İşin içinden bir türlü çıkamıyordu. Otobüsteki adamla arkadaşının babası arasında bir bağlantı, bir ortak yön olmalıydı. İkisinde de aynı rahatsız edici kokunun olması neyle izah edilebilirdi.

Genç kızın gözü o an çay bahçesinde açık olan televizyonda verilen bir habere takıldı. Ayağa kalkıp televizyonun yanına kadar geldi. Haber spikerinin söyledikleri ve yayınlanan görüntüler iki gündür yaşadığı birçok şeyi izah ediyordu:

- İki ay önce bir gece yarısı yaşadığı apartmanın balkonundan atlayarak intihar eden güzellik salonu sahibi kadının intihar etmediği, "Miroğlu" lakaplı sevgilisi tarafından öldürüldüğü ortaya çıktı. Buna dair görüntülerin karşı apartmandan biri tarafından farkına varmadan, rastlantı sonucu kaydedildiği belirtildi. Görüntüleri dün tekrar izlediğinde olayı fark eden bu kişi, hemen polisle paylaşınca katil sabah saatlerinde evinde uyurken kısıvrak yakalandı.

Genç kız duydukları ve gördükleri karşısında şaşkına döndü. Miroğlu lakaplı dedikleri adam dün otobüsteki kokunun kaynağı idi. Kimsenin duymadığı bir kokuyu nasıl olmuşsa o duymuştu: Cinayet işleyen biri böyle kokuyordu demek... Belki de her günahın bir kokusu vardı. Kim bilir başka günahlar nasıl kokuyordu. Ve günahların kokularının duyulduğu bir dünyada yaşamak mutlaka korkunç bir şey olurdu. Doğrusu diğer günahların kokusunu bilmek dahi istemem diye düşündü genç kız. Sadece cinayet işleyenlerin kokusunu duymayı bile kaldıramamıştı bünyesi.

Tüm bu olanları göz önüne aldığı anda arkadaşının bir cinayete kurban gittiği ve katilinin de üvey babası olduğu anlaşılıyordu. Fakat buna kimseyi inandıramayacağını düşünerek üzüldü. Üstelik bu cinayetin nasıl işlendiği de belli değildi. Arkadaşının gün be gün tükenişi ona yavaş yavaş öldüren bir zehrin verilmiş olma ihtimalini güçlendiriyordu. Tam o sırada annesinin bahsettiği "hayırlı damat adayı" Komiser Yusuf geldi aklına. İçi biraz rahatladı. Bu konudan sadece ona bahsedebilirdi. Bir an, ona bu kadar güven duymasına kendisi bile şaşırdı. Var bunda bir hayır diye düşündü...❖

Sonbaharı Karşılarken

AYŞE ŞAN

Sonbaharın ilk günleriydi. Gün yavaş yavaş öğleye meylederken ılık bir rüzgâr esiyordu. Adeta yüzümü okşarcasına, şefkatle...

Öyle tatlı bir esinti vardı ki, adeta ruhumun derinliklerine kadar işliyordu. Sanki ötelerden bana haberlerle geliyordu. O an bir hüzün ve merak kaplayıverdi içimi. Bu gelen benim sonbaharım olabilir miydi! Merak ve hüzün beni derin düşüncelere sevk etti. Hayalen, fikren ta çocukluğuma kadar gittim. Başladım kendimle hasbihal etmeye:

Sordum tek tek; ömrünün baharı olan çocukluğunu, gençliğini nasıl geçirdin, ahiret pazarına bir sermaye biriktirebildin mi, yoksa gafletle geçirip zayı mi ettin? Ömür dakikaların aydınlık mıydı karanlık mıydı!?" diye uzun uzun sorguladım.

"Her şey helak olup gidicidir; ona bakan vechi müstesna." (Kasas, 28/88) ayeti bütün sorularımın cevabı oldu.

Bu ayetle Allah yolunda ve onun rızası çizgisinde geçirilen ömrün helak olmadığını; nefis hesabına olan her şeyin helak olacağını anladım ve uyandım.

Kendime çekidüzen verdikten sonra etrafıma daha farklı bakmaya başladım. Neye baktımsa yapraklardan tut, çiçek, böcek... hiçbir şeyin helak olmadığını gördüm. Yaprak, çiçek, böcek Allah namına hareket ettikleri için helak olmuyorlardı. Yeniden dirilmeleriyle hayattar kalmış, ölümleri yeniden dirilişin başlangıcı olmuştu.

Sonbahar bir hazan mevsimi, ayrılık zamanı olsa da büyük bir buluşma da var. Biz bu yolun gönüllü yolcularıyız.

Öyle ise yolcu yoluna gerek...❖

Tefekkürname

Perdeler ve Putlar

MEHMET SİNAN

İnsan daha önce görmediği, duymadığı, dokunmadığı, hissetmediği bir şeyle karşılaştığında onu bilmek, tanımak ve anlamak için önceden sahip olduğu bilgileri kullanır. Yani, bilinmeyi bilinir hale getirmek için onu bildiği şeylere benzetmek mecburiyetindedir. Beyaz boyalı düz bir duvar gördüğümüzde ne olduğunu anlamamız için onu gördüğümüz ve bildiğimiz duvarlara benzetiriz. Aklımızda duvarın düz, dikey ve sert olacağı bilgisi vardır. Beyaz olduğunu bilmek için iki temel bilgiye sahip olmamız, yani daha önce öğrenmiş olmamız şarttır: “Renk nedir?” ve “Hangi renk beyazdır?”

Doğuştan kör olan bir insan düşünelim. “Karşında beyaz bir duvar var” bilgisi onun için ne ifade edecektir? Duvarın düz, dikey ve sert olduğunu dokunarak öğrenmiş olabilir ancak beyaz olduğunu anlaması mümkün değildir. Çünkü daha önce hiç renk görmemiştir ve rengin ne olduğunu bilmemektedir.

Bu durum fiziki olmayan varlıklar için de geçerlidir. Ruh, cin, melek, nur gibi varlıkları göremeyiz, duyamayız, dokunamayız. Gördüğümüz ve bildiğimiz şeylere benzedikleri için onları tanımlamamız mümkün değildir. Veya birisi korktuğunu söylediğinde, önceki korku tecrübelerimiz olmasa korkunun ne olduğunu ve korkan kişinin ne hissettiğini anlayamayız.

Bir nesne hakkında bilgi sahibi olmak ve bu bilgileri başkalarına aktarmak için yalnız benzerlik kurmak yetmez. Aynı zamanda diğer nesnelere farklılıklarını da bilmek gerekir. Mesela iki gözü olması insanların ortak özelliği iken göz renkleri onları birbirinden ayırır. Fiziksel özelliklerinin yanında insanları karakterlerine göre de sınıflandırabiliriz. Cesur ve korkak, bencil ve yardımsever gibi karakter özellikleri insanları diğerlerinden ayırmaya yardımcı olur.

Bilmek ve tanımak istediğimiz zat Alemlerin Rabbi olan Allah ise, bunu benzerlikler

ve farklılıklarla yapamayız. Çünkü O, hiçbir şeye benzemez; her şeyden tamamen farklıdır. O’nu bilmek, var olduğunu ve bir olduğunu bilmekten ibarettir. O’nu tanımak ise isim, sıfat ve fiillerini tanımak ile olur. Bunun için de zatını değil yarattıklarını nazara alırız. Allah’ın isim, sıfat ve fiilleriyle de yarattıklarına benzemediği hakikatini her zaman dikkate almamız gerekir.

Allah’ın zatını bilmemizi imkânsız kılan birçok sebep vardır. Bu sebepler “Yetmiş Bin Perde” olarak isimlendirilir. Perdelerden bazıları şu şekilde tarif edilebilir:

Allah’ı göremeyiz çünkü görmek için göze muhtacız ve göz ışıkla görür. Işığın bir şeyi göstermesi için ona çarpıp geri dönerek göze ulaşması gerekir. Yani göz ancak maddi âlemi görebilir. Allah ise madde olmaktan münezzehtir.

Allah’a bir şekil isnat edemeyiz çünkü şekiller sınırlar ile belirlenir; yani bir sınırdan bitmesi gerekir. Sonsuz olanın ise sınırı olmaz.

Maddi olmayan sıfatların da anlaşılabilmesi sınırlı olmalarına bağlıdır. Bir insana kuvvetli dendiğinde kuvvetinin sınırının diğer insanların ötesinde olduğu anlaşılır. Sonsuz kudret sınırlandırılmadığı için ölçüye ve akla sığmaz. Aynı şekilde iradesi cüz’i olan insanın, külli iradeyi anlaması imkânsızdır.

Cenab-ı Hakk, kendisini nasıl tanıyacağımızı indirdiği kitaplar ve gönderdiği peygamberlerle bildirmiş, metodu ve kuralları belirlemiştir. Bu metodun dışına çıkan her tarif ve tefekkür, Allah’ı değil, akıl ve hayal ürünü bir şeyi ifade eder ve bu “ŞEY”lere tür ismi olarak “PUT” denir.

Cahiliye insanları kendi elleri ile yaptıkları putları ilah kabul ederek ya da ilahları temsil ettiklerine inanarak onlara tapar, onlardan yardım isterlerdi. Kendi bilgi ve aklına güvenerek, Kur’an’ın ve Resulullah’ın (asm) tarif ve metodunu yok sayıp, Allah hakkında hüküm veren cahillerin yaptığı ise; elleriyle değil ama akıllarıyla icat ettikleri putlara tapmaktan öteye gidemez.❖

Hayat Öyküsü

Tahta At

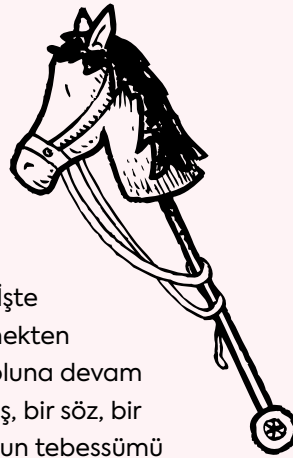
HAZIRLAYAN: AYŞE ZEHRA

Birgün iki çocuklu bir aile gezintiye çıkarlar. Çocuklardan biri yorulur ve babasının kendisini kucağına almasını ister. Baba da yorgun olduğunu söyler. Çocuk ağlamağa başlar. Baba, bir şey söylemeden birkaç adım ötedeki bir dalı alır. Onu bıçakla temizleyip düzeltir ve oğluna verir: “Al oğlum sana güzel bir at” der.

Çocuk sevinçle ata biner ve sıçrayarak, atı dehşetle evin yolunu tutarlar.

Baba tebessüm ederek kızına, “İşte hayat budur kızım. Bazan zihnen veya bedenen kendini çok yorgun hissedeceksin. İşte o zaman kendine deynekten bir at bul ve neşeyle yoluna devam et. Bu at, iyi bir arkadaş, bir söz, bir şiir, bir çiçek, bir çocuğun tebessümü olabilir.”

Etrafına bakıp da böyle bir atı arayan herkes bulabilir. Şunu daima hatırlayınız ki, hayatın ne kadar zor olduğunu düşünürseniz, hayat ekseriya o kadar imkânsızlaşır. (Prof. Dr. Murray Banks)❖

Kur'an Allah'ın Mucize Kelamıdır

Fil Suresi'ndeki Harika Tasvir

PROF. DR. NİYAZİ BEKİ

Fil Suresi/Kevni ve Kur'anî Tasvir Harikası

Fil Suresinde Kâbe'ye saldıran Ebrehe ordusunun korkunç akıbetinin tasviri yapılmıştır. Allah'ın yeryüzündeki evi olarak bilinen Kâbe'yi yıkıp ortadan kaldırmaya teşebbüs eden eşkiyanın yüzlerine çarpılan kahr sillesinin dehşet verici neticesi öyle bir şekilde nazara verilmiştir ki, bir yandan Kâbe'nin sahibi Allah'ın gazabının şiddeti nazara verilirken, bir yandan da Kâbe'nin Allah katındaki eşsiz değeri gösterilmiştir.

Okuyucunun bu tasviri iliklerine kadar hissetmesi için öncelikle "istifham edatı" kullanılarak olayın safhaları tamamen meçhule doğru kaydırılmıştır. Çünkü ucu açık, sonu meçhul olan hadisler insanlarda merak uyandırdığı gibi, işin akıbetinin nasıl olacağına dair bir kaygı, bir endişeyi de beraberinde getirir.

Fil Suresi Mekke'de indirilmiş, meşhur Fil vakası hatırlatılmıştır. Olay çok veciz bir surette anlatılmış ve dramatik ifadelerle canlandırmıştır. Bu tasvirle, Allah'ın tevhid

simgesi olan Kâbe'ye saldırmak isteyenlerin akıbetlerini sergilemek suretiyle, insanlara, Allah'a karşı saygısızlık etmemeleri, O'nun hakikî tevhid dini olan İslâm ve İslâm Peygamberine (s.a.v) karşı isyan etmemeleri hususunda ciddi bir uyarı yapılmıştır.

Bu olay, Hz. Peygamber'in (s.a.v) doğumundan yaklaşık 40-50 gün önce meydana gelmiş ve bu açıdan Onun bir mucizesi olarak kabul edilmiştir. Fil Suresi'nin mealini bir kez daha okuyup hafızamızı tazelemekte fayda vardır:

1) "Resulüm! Rabbinin fil sahiplerine nasıl karşılık verdiğini /neler yaptığını görmedin mi? 2) Onların tuzaklarını boşa çıkarmadı mı? 3-4) Onların üzerine, pişmiş çamurdan sert taşlar atan Ebabil (sürü sürü) kuşları göndermedi mi? 5) Nihayet onları, (kurtçuklar tarafından) yenmiş ekin yaprağına (benzer hale) çevirmedi mi?"

Surenin üslubuna hâkim olan istifham/soru edatı, bir elektrik akımının kaynağından çıkıp, örneğin, beş lambaya ışık verdiği gibi,

suredeki istifham edatı da oradaki beş ayete sorma ve sorgulama manasını vermiştir.

Bu cümleden olarak, Fil Suresinde, muhatapların merakını uyandıran soru üslubu kullanılmış ve derin düşünmeye sevk edilmiştir.

Örneğin, surenin başına "Görmedin mi?" şeklindeki bir soru cümlesi yerleştirilmiştir. Bununla surenin asıl konusu olan Ebrehe'nin çıkardığı

olay karşısında duyulan hayret ifade edilmiş ve onun büyük önemine dikkat çekilmiştir. Çünkü olay, Araplarca bilinen meşhur bir olaydı. Fil Suresi onların bilmediği bir şeyi kendilerine anlatmak için değildi. Amaç, bildikleri bir şeyi hatırlatarak, onlara bir mesaj vermektir.

a) Bu olayın müşriklerce bilindiğine, surenin ilk ayetinde geçen "Görmedin mi?" ifadesi, "Bilmez misin?" anlamıyla işaret eder. Çünkü Arapça dilbilgisine göre "Eraeyte=gördün mü?" ya da "Elem tera=görmedin mi?" tabirleri, gözle görmekten çok, "akıl ve kalp gözüyle görmek, görmüş gibi inanmış olmak ve kesin bilgiye sahip olmak" anlamında kullanılır.

b) Ayrıca bu ifade, Hz. Peygamber'in (s.a.v) yaşadığı devirde ve bulunduğu çevrede, Fil olayının çok meşhur olup herkes tarafından yakından bilindiğini göstermektedir. Çünkü, Kur'an'ın bir vahiy olduğunu kabul etmeyen müşriklerden hiçbiri, bu surenin anlattıklarına karşı bir itirazda bulunmamıştır. Bu suskunlukları ise, olayın herkesçe bilindiğinin açık göstergesidir. Bütün tepkilerini itirazlar üzerine kuran bu insanların, bu konuda sergiledikleri sükût elbette ikardan gelir.

Bir de Hz. Peygamber'in (s.a.v) çeşitli ve-

silelerle Fil olayına atıflarda bulunması, bu olayın o çevrede çok iyi bilindiğinin ayrı bir göstergesidir. Allah, Kâbe'sine saldırmak isteyen güçleri helak ettiği gibi, Peygamberine ve davasına savaş açan güçleri de helak edeceğine bir işaret ve bir uyarıdır.

Suredeki Soru Stilinin Detayları:

Daha önce özeti verilen suredeki soru stilinin misyonunu şöyle açıklayabiliriz:

1) İlk ayetin başında bulunan soru edatı, cevap bekleme amacı gütmeyen, duyguyu ve anlamı güçlendirmek için sözü soru biçiminde yöneltir. Bu bir elektrik düğmesine dokunur gibi, anlam akımını surenin beş ayetine de iletmektedir. Surenin her bir ayeti manevî birer lamba hükmüne geçer. Bu akımın geçtiği her ayette bir istifham (soru) ışığı parlamaya başlar ve her ayette iki renkli olarak ortaya çıkar.

Birincisi: İstifham-ı Tekidî; yani bir ifadeyi pekiştirmek için sorulan sorudur. Böyle soru sormak, zihinlerin olaya yönelmesini sağlamak içindir. Ve ilk ayetin mealî şöyledir: "**Resulüm! Rabbinin fil sahiplerine nasıl bir karşılık verdiğini/neler yaptığını görmedin mi?"**

Buradaki hitap, Hz. Peygamber'e (s.a.v) yapılmış olmakla beraber, Kur'an'ın muarızları olan müşriklere de ciddi bir uyarı niteliğindedir. Çünkü, müşrikler bu olayda, Allah'ın birliğinin simgesi olan Kâbe'yi yıkmaya gelenlerin nasıl yok edildiklerini çok iyi biliyorlardı. Yüce Allah, bu olayı onlara hatırlatmakla, Kâbe'den çok daha kıymetli olan ve gerçek tevhit inancını ders veren Kur'an'a karşı çıkmanın, tevhidi reddetmenin, kendilerine çok daha pahalıya mal olabileceği uyarısında bulunuyordu.

İkincisi: İstifham-ı Takrîrî; yani, bir şeyi öğrenmek için değil, muhatapın zihninde soru ile bir kapı açmak için tercih edilen üsluptur.

Bu bağlamda her bir ayet, iki manayı ifade etmektedir.

İlki: İstifham-ı inkârî (İnkâr edebilir misiniz?) anlamıyla, tarihî bir mucize vurgulanmaktadır. Bu kadar meşhur olmuş,

hatta Araplar için bir takvim başlangıcı kabul edilmiş bir olayı inkâr etmek, onu yok saymak elbette mümkün değildir. Bu olay değişik ipuçları incelenerek alimler tarafından irhâsat türünden (peygamber olmadan önce kendisiyle alakalı olarak ortaya çıkan) Hz. Peygamberin (s.a.v) bir mucizesi şeklinde kabul görmüştür.

İkincisi: Her ayette, ardından gelecek olan ayetin cevap vereceği bir soru sorulmaktadır. Çünkü soru üslûbu, söylenecek hakikate karşı zihinleri dikkatli olmaya, belli bir hedefe sevk etmeye yöneliktir.

Onlara Neler Oldu?

a) Surede, tarihî bir olay âdeta beş perdeyle sahnelenmiştir. Her bir perde açıldığında muhatap, olayla ilgili yeni bir bilgi ediniyor, fakat aynı zamanda bu bilginin anahtarıyla açılan yeni bir sorunun da cevabını arıyor. Böylece surenin sonuna kadar, her ayet durağında, okuyucu hem daha önceki ayette akla gelen sorunun cevabını alıyor, hem de yepyeni bir soruyla karşılaşılıyor. Gittikçe insanın merakını tahrik eden bu soru-cevap stili, olayın harikalığına uygun, heyecanlı bir mecrada sürüp gidiyor.

b) Fil olayının kahramanları olan Ebabil Kuşlarının (doğrusu Ebabil Kuşların, yani peş peşe saldırıya geçen kuşların), sahneye koydukları heyecanlı maceraları, Fil suresinde de aynı heyecanı uyandıran bir üslupla sahneye konulmuştur.

c) Büyüleyici tasvir, her ayette olayın bir kısmı tekrar edilerek gösterilmesi şeklindedir. Ayrıntılara girilmemesi, akıl ve hayalin merakını artırıp, okuyanlara olayı zihinlerinde daha canlı bir şekilde hayal etmelerini sağlamıştır.

d) Her ayette, sahnelenen olayın tasvirindeki derinliği dramatize eden kelimeler vardır. Bunlar sahnenin köşe taşlarıdır, şöyle ki:

Feale Fiili:

Birinci ayette kullanılan kelime, yapmak anlamına gelen “*fe-a-le*” fiilidir. Ayrıca, bu fiilin başına bir de işin keyfiyetini/olayın

nasıl olup bittiğini sorgulayan “keyfe” edatı getirilerek, zihinlerdeki merak duygusu bir kat daha artırılmıştır. Mana bakımından “feale” gibi geniş bir manayı kapsayan bir fiilin kullanılması, mücadele sahasını daha da genişletmiş ve görüntüyü net bir durumdan çıkarıp sisli-puslu bir havaya sokmuştur. Böylece sorulan olayın en az önemli bir kısmı meçhule kaydırılmıştır.

Yec’alu Fiili:

İkinci ayette kullanılan kelime, yapmak, kılmak anlamına gelen “ceale” fiilidir. Bu fiil gelecek zaman kipi olarak kullanılmış fakat, başına “lem” edatı getirilerek, manası hem olumsuz ham de geçmiş zaman kipi durumuna getirilmiştir. Cümlenin başına da istifham edatı olan “hemze” de konulunca, tam loş bir manzara ortaya çıkmıştır. Konuya pürdikkat kesilen zihinler, mazinin o derin derelerinde nelerin olup bittiğini öğrenmek için bütün gücünü toplamaya çalışmaktadır.

Gönderilen Askerler:

Üçüncü ayette kullanılan kelime ise, göndermek, salmak anlamına gelen “er-se-le” fiilidir. Bu fiilin anlamında da bir kapalılık, bir genelleme vardır. Özellikle gönderilen askerler “Ebabil kuşları” olunca, işin garipliği, hayalleri derinden heyecanlandırmaktadır. Peş peşe gelmeyi veya gitmeyi ifade eden başka kelimeler varken, Arapçada az kullanılan “Ebabil” kelimesinin zikredilmesi, söz konusu kuşların, eylemlerinin, silahlarının garipliğini bir kat daha artırmıştır.

Termî Fiili:

Dördüncü ayette kullanılan kelime ise, bir şey atmak, fırlatmak anlamına gelen “termî” fiilidir. Bu fiil diğerlerinden farklı olarak geniş zaman kipinde kullanılmıştır. Bu ise, Ebabil kuşları tarafından yapılan atışın bir süre içerisinde devam ettiğini göstermektedir. Bu da atış süresini belirsizleştirdiği için, surenin genel amacına hizmet etmektedir.

Özellikle ayetin sonunda, atılan mermilerin, hedefine kilitlenmiş olarak ayarlanmış

ve “pişmiş çamurdan işlenmiş sert taşlar” olduğunu duyunca, insan zihni ve hayali, işin birçok yönden harikulade bir olayla karşı karşıya olduğunu derinden derine hissetmeye başlar.

Bu iki ayeti birden düşündüğümüzde, gönderilen kuş ordusunun üstlendiği görevin, Ebrehe ordusuna, deyim yerindeyse, güdümlü füzeler yağdırmak olduğunu anlamaya başlıyoruz. Bu dördüncü sahneyi de seyrettikten sonra, insan artık işin sonuna doğru yaklaşıldığını görmeye başlar. Bununla beraber, olayın üstündeki perdeler henüz tamamen aralanmamıştır. Ayette “*tayran*” kelimesinin cemi yerine müfret/tekil olarak kullanılması, bu kuşlar ordusunun yekvücut olduğuna; marife yerine nekre şeklinde kullanılması ise, bunların yapıları, eylemleri, mukavemetleri ve teşkilatlarının çok gizemli olduğuna işaret etmeye yöneliktir. Evet, bir anda ve ansızın avcı hattında mevzilenmiş olan o bilinmez kuşların varlığı bir garipliği; “*Ebabil*” kelimesinin gösterdiği gibi, şu bilinmez kuşların takımlar halinde peş peşe muharebe meydanına gelişi başka bir garipliği; ard arda atılan güdümlü güller ayrı bir garipliği aklın dikkatine sunmaktadır.

Ceale Fiili:

Beşinci ayette kullanılan kelime ise, ikinci

ayette kullanılan fiilin aynıdır. Yalnız biri muzari, biri mazidir. Bu iki ayette aynı kökten gelen fiilin kullanılması, nazar-ı dikkati onların bir ortak paydaya sahip olduğu yönüne çevirmektedir. Evet, bu garip olayın dramatize edilmesini sağlamak için bu iki ayet arasında sıkı bir işbirliği söz konusudur. İkinci ayette sorulan soru, bu son ayette cevabını bulmuştur.

Yine ikinci ayette: “Rabbin onların tuzaklarını hedefinden saptırmadı mı/boşa çıkarmadı mı?” mealindeki ifadeyle, İlahî tarafın zaferine, karşı tarafın hezimetine işaret edilmekle beraber, bunun ne şekilde meydana geldiğinden söz edilmiştir.

İşte, surenin şu son ayetinde, tuzaklarının boşa çıkarılmasının ne anlama geldiği hususu açığa kavuşturulmuştur: “*Nihayet Rabbin onları, (kurtçuklar tarafından) yenilmiş ekin yaprağına benzer bir hale çevirdi.*” Kur’an bu ayeti ile sürü sürü kuşların onlara attıkları bu taşların onların bedenlerini nasıl parçalarca ettiklerini açık bir şekilde ortaya koymaktadır.

(İlginçtir, surenin son cümlesi “yenilmiş ekin yaprağına benzer bir hale soktu” mealindeki son cümlenin son kelimesi “Me’kul” (yenilmiş)dir. Bu surenin harflerinin sayısı: 97’dir. Son ayetin son kelimesi “Me’kul”un ebced değeri de: 97’dir.

Bu tevafukta şöyle bir tasvir zihinleri gerçekten büyülemektedir: Çünkü bu tevafuk lisaniyla adeta ayet şöyle diyor: “Ey okuyucu sen bu surenin baştan sonuna kadar 97 adet harflerini okuyup bitirdiğin gibi, Ebabil kuşları da Ebrehe ordusunu öyle bitirdi. Harflerin sayısı olan 97’yi, “yenilmiş” manasına gelen “me’kul” kelimesinin içine kodlanarak bu işaretlerden anlaşılan sinyaller pekiştirilmiştir.

Daha az zaman önce, Mekke’nin yakınında, dimdik ayakta duran Ebrehe ordusu bir anda yere yığılıp kurtçuklar tarafından yenilmiş ekine dönmüştü.❖

(Bu yazının geniş versiyonuna web sitemizdeki sayfasından ulaşabilirsiniz.)

Su Depolayan Çöl Böceği

ELİF E. BAYRAKTAR

Çöllerde yaşayan hayvanların hayat şartları son derece zordur. Çöller, aşırı sıcaklıklar, su kıtlığı ve sınırlı besin kaynakları gibi zorlu koşullara sahiptir.

Çöller, gündüzleri çok yüksek sıcaklıklara ulaşabilir. Bu sıcaklıklar hayvanlar için tehlikeli olabilir. Çöl, geceleri ani soğumalar yaşar ve bu da hayvanların vücut sıcaklıklarını düzenlemesini zorlaştırır.

Çöllerde yağış son derece azdır ve su kaynakları sınırlıdır. Çöl hayvanlarının, su kaybını en aza indirmek için vücutlarında suyu tutma yetenekleri bulunur.

Mesela deve gibi bazı hayvanlar, uzun süre su içmeden hayatta kalabilir ve vücutlarında yağ dokusu olarak su depolayabilirler.

Kanguru sıçanı gibi küçük kemirgenler, suya neredeyse hiç ihtiyaç duymadan yaşayabilirler; çünkü su ihtiyaçlarını tükettikleri tohumlardan elde ederler.

Burada size çölde yaşayan çok ilginç bir hayvandan bahsetmek istiyorum: Namib Çöl Böceği.

Bu böcek (*Stenocara gracilipes*), Namibya'nın çöl bölgelerinde yaşayan ve olağanüstü su toplama yeteneğiyle tanınan bir böcektir. Bu böcek, aşırı kurak ortamlarda hayatta kalmasını sağlayan benzersiz özelliklerle yaratılır.

Böcek, dünyadaki en eski ve en kurak çöllere biri olan Namib Çölü'nde yaşar. Bu çöl, son derece düşük yağış miktarına ve yüksek sıcaklıklara sahiptir.

Namib Çöl Böceği, su ihtiyacını karşılamak için sabahın erken saatlerinde meydana gelen sislerden yararlanır. Su toplama süreci şu şekildedir: Böcek, sabahın erken saatlerinde tepeliklere tırmanır ve başını aşağı eğerek sırtını rüzgâra doğru çevirir. Bu pozisyon, havadaki nemin böceğin sırtında yoğunlaşmasını sağlar.

Böceğin sırtındaki yüzey, hidrofobik (su itici) ve hidrofilik (su çekici) özelliklere sahip olan mikro yapılarla kaplıdır. Bu yapı, sis damlacıklarının böceğin sırtında yoğunlaşmasına ve su damlacıkları oluşturmasına yardımcı olur.

Oluşan su damlacıkları, böceğin sırtındaki tümsekler ve oluklar aracılığıyla ağız bölgesine yönlendirilir. Bu sayede böcek, ihtiyacı olan suyu doğrudan içebilir.

Böceğin sert dış iskeleti, su kaybını minimuma indiren bir bariyer görevi görür. Su tutma kapasitesini artırmak için vücudunda su depolayabilir. Ayrıca böceğin sırtı, güneş ışığını yansıtan ve vücut sıcaklığını düzenlemeye yardımcı olan bir yapıya sahiptir.

Namib Çöl Böceği, çöl ekosisteminin bir parçası olarak önemli bir rol oynar. Böcekler, genellikle çöl bitkilerinin tohumlarını ve organik maddeleri tüketirler, bu da organik maddenin parçalanmasına ve toprağın zenginleşmesine katkıda bulunur.

Namib Çöl Böceği'nin su toplama mekanizması, bilim insanları ve mühendisler

için biyomimetik (doğadan ilham alarak yapılan tasarımlar) araştırmalarında önemli bir ilham kaynağıdır. Böceğin su toplama yöntemi, su kıtlığı yaşayan bölgelerde kullanılacak yenilikçi su toplama teknolojilerinin geliştirilmesine yardımcı olmuştur.

“Biyomimetik dalı için potansiyel oluşturmaya rağmen, damlacıkları havadan ayıran ve büyük damlalar haline getiren bu mekanizma hâlâ anlaşılacak değildir.”(Nature Dergisi)

Namib Çöl Böceğinin, son derece kurak ve zorlu bir ortamda hayatta kalmasını sağlayan benzersiz su toplama yeteneği ve dayanıklılığı, böceği tabiatın en ilginç ve dikkat çekici canlılarından biri yapar. Böylesine olağanüstü tasarıma sahip olan ufak bir böceğin, vücudundaki bu sistemi kendisinin tasarlamış olması imkânsızdır. Bu kompleks tasarımların, canlıların zaman içinde geliştirmesiyle, tabiat olayları sonucunda ya da tesadüflerle ortaya çıkmış olması da aynı şekilde mümkün değildir. Bu böcek, bize yalnızca yüce bir Yaratıcı'nın varlığını ve O'nun tasarladığını benzersiz ve mükemmel yaratmasını haber verir.

Rabbimiz şefkat sahibidir; çöllerdeki canlıları da hayatlarını kolaylaştıracak farklı birçok özelliklerle yaratmaktadır.❖

Safiyyullah

TUNAHAN EREN ARSLAN

Divan edebiyatında eser vermiş şairler mutlaka eserlerinde peygamber ve peygamber kıssalarından faydalanmışlardır. Zaten kıssa-i enbiya bu edebiyatın yararlandığı ana kaynaklardandır. Peygamberlerle ilgili en çok işlenen konular, hayat hikâyeleri, mucizeleri, kendileri ile özdeşleşmiş vasıflar olarak ön plana çıkmaktadır.

Safiyyullah, İslâm geleneğinde seçkin dost anlamında Hz. Âdem için kullanılan bir tabirdir. İlk insan ve ilk peygamber olan Hz. Âdem, İslâmî kaynaklarda insanlığın atası olması sebebiyle *ebu'l-beşer* ünvanıyla da anılmaktadır.

Divanında Hz. Âdem kıssasına gönderme yaparak en çok yer veren şairler sırasıyla Necatî Bey, Ahmed Paşa, Şeyhî ve Ahmed-i Dâ'î olmuştur.

Divan şiirinin temelini atan en büyük sanatkârlardan Necatî Bey, bu hususta telmihte bulunduğu beytinde Hz. Âdem'in

“Safiyyullah” olduğunu şu şekilde vurgulamaktadır:

*“Şol Âdem kim Safiyyullâh oluπτur
Rıyaz-ı huld menzil-gâh oluπτur”*

[O Âdem ki cennet bahçesinde kalıp, Safiyyullâh sıfatıyla anılmıştır.]

...
Divan şairi Ahmed Paşa, Hz. Âdem'in “Safiyyullah” lâkabına gönderme yaparak Hz. Âdem'in günahının affı için Hz. Muhammed'in (s.a.v) şefaati olacağını zîra saf ve temiz olan herkesin Hz. Muhammed'den (s.a.v) şefaati umduğunu söyler:

*“Âdem cerîmesine yüzün suyudur şefî
Senden umar şefa'ati mecmû-ı asfiyâ”*

[Sen'in yüzünün suyu Âdem'in kabahatine şefaati edecektir. Her türlü kötülükten arınmış olan kimselerin hepsi şefaati Sen'den umar.]

*“Âdem rıyâz-ı cennete cândan
harîs ise*

*Cennet şerîf ravzana etmiştir
ilticâ”*

[Âdem'in cennet bahçelerini candan istemesinin sebebi, cennetteki ravzan-ı şerifine sığınmak içindir.]

...
Günümüze kadar bütün dönemlerde Hz. Âdem ile ilgili kıssalarda; Hz. Âdem'in yaratılış anı ve evreleri, yaratılışından itibaren yaşanan hadiseler (meleklerin ona secde etmesi ve şeytanın secde etmeyişi), cennette şeytan tarafından kandırılmaları ve Hz. Havva ile birlikte yasak meyveden yemeleri üzerine cennetten çıkarılmaları, dünya üzerinde farklı yerlere gönderilmeleri, Hz. Âdem'in tövbesi ve tövbesinin kabulü, Hz. Havva ile tekrar bir araya gelmeleri ve neslinin türemesi, çocukları Hâbil ile Kâbil'in hadisesi, en çok ele alınan konular arasında yer almaktadır.

Hz. Âdem kıssasının Kur'an-ı Kerim'de ve Hadislerde dile getirildiği lafızlar, şiirimizde çokça iktibas edilmiştir. Ele alınan divanlarda Hz. Âdem kıssası ile ilgili en çok geçen bahisler; ilk insan olarak ve en güzel şekilde yaratılışı (ahsen-i takvîm), meleklerin ona secde edişi ve şeytanın secde emrine itaat etmeyişi, cennette Hz. Havva ile birlikte kandırılıp yasak meyveden yemesi, cennetten çıkarılarak yeryüzünde ayrı yerlere indirilişleri, tövbesinin kabul buyurulması üzerine Hz. Havva ile tekrar buluşmaları, neslinin türemesi, Safiyyullah oluşu ve ömrünün uzun olması şeklinde olmuştur.

Gelecek sayılarda bu konuları da işlemek duasıyla...❖

HAZIR CEVAPLAR

HAZIRLAYAN: PINAR ÇAĞLAR

ONU NEDEN SEVEMEDİN?

Mithat Cemal Kutay anlatır:

Mehmed Âkif, Tevfik Fikret'le ilk defa Darülfünun'da görüştü. Meşrutiyette ikisi de orada hocaydı.

Akif'e “Senden ne tesir yaptı Fikret?” dedim.

Âkif, “Sevemedim bu adamı” dedi.

Sebebini sorunca şöyle dedi: “Benim gibi ilk görüştüğü adama, yirmi senelik arkadaşlarını kekiştirdi.”

NE GÜCÜN VAR?

Gandi'ye, İngilizlere karşı verdiği mücadelede, “Tek başınasın ne gücün var bırak!” diyorlar.

O ise bu ümit kırıcı söze şöyle cevap veriyor. “Yanında tanrı olan, tek başına bir ordudur.”

NİÇİN AĞLIYORUM?

Solon, oğlu ölmüştü ve bu sebeple ağlıyordu.

Dostlarından birisi, onu teselli için dedi ki: “Döktüğün bu gözyaşlarının hiçbir faydası yok...”

Solon da şöyle karşılık verdi: “Ben de, işte onun için ağlıyorum.”

GÜZEL BİR EV

Bir filozof, birgün bir gençle tanışmış ve sohbetine başlamışlardı. O genç delikanlı konuşmaya başlayınca o kadar saçma ve ahmakça sözler söyledi ki, filozof daha fazlasına dayanamadı ve şöyle dedi:

“Çok muhteşem bir ev gibisin ama, içinde kimse yok, bomboş.”❖

“Hocam hayattan neden lezzet alamıyorum, huzursuzum, hiçbir şeyin tadını alamıyorum. Günler benim için sıkıcı ve sıradan geçiyor. Bir işe yaramadığımı hissediyorum.”

FEYZULLAH AKDAĞ
PSİKOLOJİK DANIŞMAN

Soru: “Hocam hayattan nasıl lezzet alabilirim? Huzuru uzun süre önce kaybettim gibi. Her şey karanlık gibi görünüyor. Hiçbir şeyin tadını alamıyorum. Günler benim için sıkıcı ve sıradan geçiyor. Bir işe yaramadığımı hissediyorum.”

Cevap: Kıymetli okurum, zannediyorum ki günümüz post-modern insanının en fazla yaşadığı sorunların başında “hayattan lezzet alamama” olarak özetlenebilecek ve açıklaması da tam da sizin yazdığınız gibi olan bir maraz ile karşı karşıyayız. Evet, hayatın lezzetini tatmadan huzur bulmak pek mümkün değildir. Bununla beraber her bireyin hayatında lezzet almasının ve huzur bulmasının yolları farklı olabilir. Yani elimde uygulandığı takdirde herkese kesinlikle lezzet ve huzur verecek sabit bir reçete yok. Ancak lezzet ve huzur için bazı ortak prensipler hakkında konuşabileceğimizi düşünüyorum.

“Anlam, sevmek, çaba, irade, düzen, mizah, mahremiyet, kendine izin, mümkün olduğunca gerekli olanlar, spor, denge” tecrübe ettiğim kadarıyla hayattan lezzet almanın ve huzur bulmanın 11 temel kriterini bu şekilde sayabiliriz. Bu kavramların her birinin her bireyde yansımalarının farklı olacağını akılda tutarak yazımıza devam

edelim.

Anlam; hayattaki en temel varoluşsal meselemizdir. Ben kimim? Nereden geldim? Nereye gidiyorum? Bu dünyada ne yapıyorum? Sorularına verdiğimiz cevapların açtığı yoldan yürürüz ve diğer kavramlara geçebiliriz. Kalıcı lezzet ve tatmin edici bir huzur arıyorsak “anlamımızı” bulmak zorundayız. Burada şu hakikatin altını çizmemiz gerekiyor: Anlam bulmamız gerektiğinin farkında olmak bile başlı başına büyük bir farkındalık ve harekete geçirici bir meseledir. Anlam bulmak gerektiğini farketmek ve anlamı bulmak, günümüz post-modern dünyanın çılgın akıntısına kendini bırakmış ve hayatındaki tüm ölçütleri sosyal medyadaki keşfet bölümüyle belirlenen insanın yaşadığı tatminsizliğin, huzursuzluğun yegâne ilacıdır. Hissedilen o tatminsizlik sancıları aslında yaratılış kodlarımızda var olan anlam arayışının belirteleridir. Tabi bunu anlamayı bilene...

Sevmek; anlamdan sonra en kıymetli

kavramdır. Manevi ve maddi olarak seveceğimiz sayısız şey vardır. Sevdiğimiz her şey bizi kendine bir ölçüde bağlar. Bu bağlar bizi aynı zamanda hayata da bağlar. Bağlandıklarımız ise bizi yönlendirir. İşte bu noktada kalıcı lezzet ve tatmin edici huzur için süreklilik arz eden şeyleri sevgi sıralamasında en önlere almalıyız. Zira sadece bitmeyen, tükenmeyen, devam eden şeyler bizi kalıcı tatmine götürebilir. Bu noktada biten maddi şeylerden ziyade bitmeyen manevi âlem bize ciddi bir yol gösterir. Elbette maddi şeyleri de seveceğiz ancak onların süreklilik arz etmemesi, sınırlı lezzet ve huzuru getirecektir. Bunun farkında olalım.

Çaba: Anlamı bulduk, sevdik ve sıra anlam ve sevgimiz için çaba göstermeye gelmiş demektir. Anlam ve sevgi, çaba gerektirir. Zira artık bir amacımız vardır ve o amaca inanmış birisi olarak amacı gerçekleştirmek için çalışmamız gerekir. Burada amaca ulaşmaktan ziyade o amacın yolunda çabalamamız ve o yolda sebat etmemiz

başlı başına bir lezzet ve huzur kaynağıdır. Çünkü bir işe yaradığımızı hissederek. “İşe yarar hissetmek” harika bir histir.

İrade; ortaya koyduğumuz çabanın ve sahip olduğumuz anlamın korunması için gereken bir muhafızdır. Çünkü bir anlama ve çabaya sahipseniz “yapmanız gereken ve yapmamanız gereken şeylere” de sahipsiniz demektir. Bu kılavuza göre hareket etmek bazen kolay olsa da önemli yol ayrımlarında ve karar anlarında bu kılavuza uygun hareket etmek “hayır diyebilme” iradesini gerektirir.

Düzenli bir hayat bize disiplini getirir. Disiplin de başarının kapısını aralar. Düzen en basit tabiriyle inanç, düşünce ve eşyaların doğru yerde konumlandırılması ve orada muhafaza edilmesidir. Bu açıdan düzenli bir hayat, aslında düzenli inanç, düzenli düşünce ve düzenli eşya demektir. Düzensizlik kaosu getirir ve kaosa karşı fitri olarak bir antipatimiz vardır.

Düzen ve disiplinden bahsederken hayatımızda her daim ciddiyetin olması gerektiğini kast etmiyoruz. Mizah, hayatı renklendirir. Belirli bir ölçüde mizah anlayışımızın olması, gülmemiz ve güldürmemiz hayata dair olumlu hislerimizi güçlendirirken bize sıkıntılar karşısında dayanıklılık da verir. Mizah, sıkıcı monotonluğa karşı birebir ilahtır. Ölçülü mizah, alaycılığa kaçmaz ama alaydan da biraz ilham alır. İnsanın kendine gülebilmesi ise önemli bir adımdır. Mizaha belki de en çok ihtiyaç duyduğumuz alan çekirdek ailemizin bulunduğu alandır. Zira aile dışındaki her yerde belirli maskeler takmak ve roller oynamak zorundayızdır. Oysa aile bir sığınma mekânı ve rahatlama yeridir. Çekirdek ailemizin yanında rolsüz kendimiz olabiliyorsak, dışarı için de güç depoluyoruz demektir. Ancak ailemizin yanında bile hala kasılıyor ve roller yapıyor ve asla taviz verilmeyen ciddiyetimizi koruyorsak burada sorun var demektir.

Kalan kriterlerimize nasipse diğer sayımızda devam edeceğiz...Sağlıcakla...❖

düşünceler

HAZIRLAYAN: **ASLINUR BAHAR**

Eski, eski olduğu için değil işe yaramadığından atılır.
Yeni, yeni olduğu için değil işe yaradığından alınır.

— **MEHMET AKİF ERSOY**

Gideceği limanı bilmeyen bir yelkenliye
hiçbir rüzgâr fayda vermez.

— **MONTAİGNE**

İnsanların dedikodularını yapmaktan sakının,
çünkü bu bir hastalıktır.

Allah'ı çokça anın, çünkü o bir şifadır.

— **HZ. ÖMER (RA)**

Uçmayı öğrenecek olan, önce yürümeyi ve koşmayı
ve tırmanmayı öğrenmeli;
insan uçmaya uçarak başlayamaz.

— **NİETZSCHE**

Edep bir damladır, damladı mı yok olur.

— **HZ. ALİ (KV)**

Dostlarıyla didişenler, düşmanlarıyla savaşırlar.

— **SELAHADDİN EYYUBİ**

Okumak üç türdür: dilin okuması kıraat,
akıl okuması tefekkür, kalbin okuması hayattır.

— **İMAM GAZALİ (RA)**

Düştüm ibret aldım, kalktım unuttum.

— **AŞIK İSMET**

Dertli bir adamın, tereddüt ve dumanlarla dolu bir
gönül evi vardır. Onun derdini dinlersen, o evde bir
pencere açmış olursun.

— **HZ. MEVLANA (KS)**

İyilik yorucu bir şeydir.

Kıymeti de tam olarak buradan gelir.

— **İBRAHİM TENKEKİ**

Değişiklik yapmakta başarılı olan insanlar,
değişime kendilerinden başlayanlardır.

— **G. B. SHAW**

Cenab-ı Hak hadsiz enva-ı nimetini nev-i beşere
zemin yüzünde neşretmiş. Ona mukabil,
o nimetlerin fiyatı olarak şükür istiyor.

— **BEDİÜZZAMAN HZ.**

Var olmanın gayesi,

Allah'ın var olduğunu bilmek ve Onu tanımaktır.

— **ALAADDİN BAŞAR**

Allah bir kulunu severse

ona etrafındakilerin gerçek yüzünü gösterir.

— **ŞEYH EDEBALİ**

Dünya herkesi kırar.

Ve sonra bazıları, o kırık yerlerinden güçlenir.

— **E. HEMİNGWAY**

HÂL DİLİ
OSMAN SUROĞLU

Neyse ki yarın var.

Umutların en sevdiği gün.

Sesai Karakoz

